

Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf Kiekeboe

Laatst gewijzigd op 15-03-2022

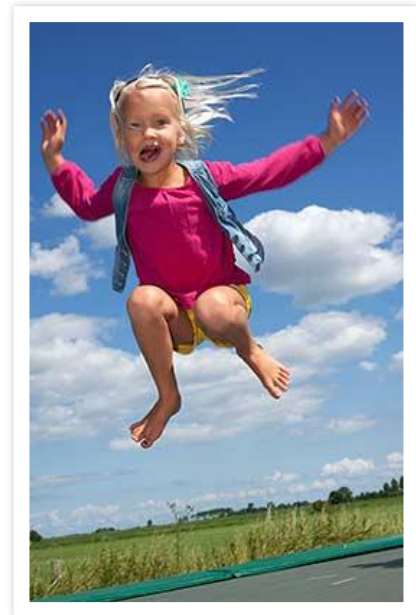
Pedagogisch beleid Kiekeboe

Aan het begin van het leven maakt de mens een enorme ontwikkeling door. De groei naar volwassenheid is een proces waarin het kind zich ontplooid. Een goede start begint bij een veilige, liefdevolle en vertrouwde omgeving waarin het kind zich geborgen voelt. Respectvol omgaan met de eigenheid van ieder kind vormt hierbij een belangrijk voorwaarde. Dit onder leiding van professionele pedagogische medewerkers, die zorgen voor duidelijkheid, regelmaat en structuur. Maar bovenal in een omgeving waar het kind zichzelf mag zijn. Wij stellen hoge eisen aan de kwaliteit van de zorg en stellen uw kind daarin centraal. Uw kind is het kostbaarste bezit en onze zorg daarom meer dan waard!

Onze waarden en uitgangspunten moeten zich haast vanzelf uiten in onze manier van werken, maar dat betekent ook dat wij voortdurend, met elkaar (de medewerkers) en met de ouders (onze klanten) in gesprek moeten zijn over die waarden en uitgangspunten, zodat wij dezelfde taal blijven spreken.

In dit pedagogische beleid leest u hoe we te werk gaan. Dit beleid vormt de basis voor de manier hoe we werken binnen kinderopvang Kiekeboe.

Waar ouders geschreven staat kan ook gelezen worden: ouder of verzorger. Het pedagogisch beleidsplan is op elke locatie inzichtelijk voor ouders. Mocht u na het lezen van het pedagogisch beleidsplan vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de vestigingsmanager.

Inhoud

PEDAGOGISCH BELEID KIEKEBOE	1
KINDEROPVANG KIEKEBOE	4
METHODE GORDON	5
ACTIEF LUISTEREN	5
IK-BOODSCHAPPEN	5
1. BIEDEN VAN EMOTIONELE VEILIGHEID	6
1.1 EEN VEILIGE HECHTING	6
1.2 VEILIGHEID ALS BASIS	6
1.3 EEN VEILIG GEVOEL CREËREN	7
1.3.1 SENSITIEVE RESPONSIVITEIT	7
1.3.2 RESPECT VOOR DE AUTONOMIE	8
1.3.3 STRUCTUUR EN GRENZEN STELLEN	9
1.4.4 PRATEN EN UITLEGGEN	11
1.4 WENBELEID	12
1. DOEL VAN HET WENBELEID:	12
2. INTAKEGESPREK	12
3. HET WENNEN	12
4. SCHEMA'S	13
5. BABYGROEP	13
6. INTERN WENNEN	13
2. GELEGENHEID BIEDEN VOOR HET ONTWIKKELEN VAN PERSOONLIJKE COMPETENTIE	14
2.1 DE BREDE ONTWIKKELING	14
2.2 MOTORISCHE EN SENSOMOTORISCHE ONTWIKKELING:	14
2.3 SPRAAK- EN TAALONTWIKKELING:	15
2.4 COGNITIEVE ONTWIKKELING:	16
2.5 CREATIEVE ONTWIKKELING	17
3. PIRAMIDE	18
4. GELEGENHEID BIEDEN VOOR HET ONTWIKKELEN VAN SOCIALE COMPETENTIE	19
4.1 SOCIALE VAARDIGHEDEN	19
4.2 VRIENDSCHAPPEN	19
4.3 BOTSINGEN	20
5. OVERDRAGEN VAN WAARDEN EN NORMEN	21
5.1 PARTICIPATIE	21
6. WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING	22
6.1 MENTOR	22
6.2 DOORLOPENDE LEERLIJN BASISCHOOL EN BSO	22
6.3 ONGANG MET BIJZONDERHEDEN IN DE ONTWIKKELING	23
7. OUDERBETROKKENHEID	24
7.1 OVERDRACHT	24
7.2 UITWISSELEN VAN INFORMATIE	24
7.3 OUDERCONTACTEN	24
8. KINDEROPVANG KIEKEBOE INFORMATIE	25
8.1 STAMGROEP	25

8.2 ACTIVITEITEN BUITEN DE STAMGROEP.....	25
8.3 SAMENVOEGEN	26
8.4 DAGRITME	27
8.5 AFNEMEN VAN EEN EXTRA DAGDEEL.....	28
9. WET KINDEROPVANG EN KIEKEBOE	29
9.1 BEROEPSKRACHT-KINDRATIO (BKR)	29
9.2 DRIE-UURSREGELING.....	29
9.3 STAGIAIRES	30
9.4 PEDAGOGISCH COACH EN BELEIDSMEDEWERKER	32
9.5 PEDAGOGISCH MEDEWERKERS	32
9.6 BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID.....	32
9.7 VIEROGENPRINCIPE	33
9.8 ACHTERWACHTREGELING.....	33
9.9 OUDERCOMMISSIE	33
9.10 KLACHTEN	34

Kinderopvang Kiekeboe

Bij kinderopvang Kiekeboe staat een hoge kwaliteit van zorg en uw kind centraal. Onze waarden en uitgangspunten worden in dit beleid beschreven en kunt u terugzien in het handelen van onze medewerkers. Hierbij hebben wij een visie opgesteld die ons houvast geeft in ons handelen.

Bij kinderopvang Kiekeboe mag elk kind zichzelf zijn, de pedagogisch medewerkers dragen zorg voor een veilige, liefdevolle en vertrouwde omgeving en bieden structuur aan waarin het kind zich geborgen voelt. Vanuit deze veilige haven kan het kind groeien naar zijn eigen persoon onder leiding van professionele pedagogisch medewerkers die elk individu stimuleren in de eigen ontwikkeling.

In ons Pedagogisch Beleidsplan gaan we uit van de vier pedagogische basisdoelen die professor J.M.A. Rixsen-Walraven heeft geformuleerd voor de opvoeding van kinderen in het gezin en in de kinderopvang en het aanbieden van verantwoorde kinderopvang vanuit de wet kinderopvang. Zij vormen de basis van ons werk.

1. Het bieden van emotionele veiligheid.

Elk kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Ontdekt en leert hoe de wereld in elkaar zit door ervaringen op te doen. Belangrijk is dat het kind vertrouwd is op de kinderopvang, met de pedagogisch medewerker en andere kinderen. Het kind kan vanuit het vertrouwen gaan ontdekken, steeds een stapje verder. De professionele pedagogisch medewerkers bouwen aan dit vertrouwen door sensitief responsief te zijn, respect te hebben voor de autonomie van elk kind, de kinderen structuur te bieden en grenzen te stellen aan gedag zodat zij weten waar zij aan toe zijn en door met de kinderen te praten en handelingen en situaties te voorzien van uitleg waardoor de wereld om het kind heen begrijpelijk wordt.

2. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie.

In de omgang met de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers ontwikkelen de kinderen persoonskenmerken als zelfstandigheid, zelfvertrouwen en creativiteit. Uiteraard helpen de professionele pedagogisch medewerker hierbij door een positieve benadering. Daarnaast worden de kinderen gestimuleerd in hun persoonlijke ontwikkeling, door activiteiten en het Vve programma Piramide. Hierbij is er extra aandacht voor de motorische- en sensomotorisch ontwikkeling, de spraak- en taalontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling en de creatieve ontwikkeling.

3. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competentie.

In de groep met de andere kinderen leren de kinderen communiceren, samenwerken en onderhandelen. Ze leren conflicten zoveel mogelijk zelf op te lossen. Ze leren rekening houden met anderen en ervaren hun gebondenheid in en met de groep. Er is altijd de mogelijkheid voor het kind zich even terug te trekken. Onder begeleiding van professionele pedagogisch medewerker leren kinderen de basis van de sociale vaardigheden ontwikkelen en groeien zij uit tot kinderen die rekening houden met andere, om kunnen gaan met conflicten en samen kunnen werken en spelen.

4. Overdragen van waarden en normen

Bij kinderopvang Kiekeboe dragen we de waarden en normen over die wij belangrijk vinden: er is respect voor elkaar, er wordt rekening gehouden met elkaar, helpen elkaar en doen elkaar geen pijn. De pedagogisch medewerkers leren de kinderen de algemeen aanvaardbare normen en waarden van de samenleving, met het oog op een respectvolle omgang met andere en een actieve participatie in de maatschappij

Van 1998 tot 2001 was Marianne Rixsen-Walraven hoogleraar pedagogiek voor de kinderopvang. Het opvoeden van kinderen wordt sinds die tijd erkend als een leefomgeving tussen het gezin en school. Opvoeders in deze drie leefomgevingen hebben allemaal hetzelfde doel voor ogen: kinderen de kans geven om zich te ontwikkelen tot volwassenen die hun plek hebben gevonden in onze samenleving en daar binnen hun eigen mogelijkheden, op een 'gezonde' manier in kunnen functioneren. Iedereen ion de leefomgevingen van kinderen draagt daaraan op eigen manier bij, afhankelijk van de ontwikkelingsfase van kinderen en de mogelijkheden die de leefomgeving biedt. Daarom heeft Marianne Rixsen-Walraven gemeenschappelijke basisdoelen geformuleerd voor de opvoeding in de kinderopvang en het gezin, aan de hand van de vraag wat kinderen in de eerste levensjaren nodig hebben voor hun welzijn en ontwikkeling. Deze basisdoelen zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang.

Methode Gordon

Op kinderopvang Kiekeboe laten wij ons inspireren door de methode Gordon met actief luisteren en de confronterende ik-boodschap. Thomas Gordon was een ontwikkelingspsycholoog die uitging van gelijkwaardigheid in relaties. Hij introduceerde begrippen als actief luisteren en de Ik-boodschap. In de opvoeding betekent dit dat de opvoeder het kind in zijn waarde laat en respectvol benadert. Kinderopvang Kiekeboe heeft ervoor gekozen om in de benadering van kinderen te communiceren en te handelen door zoveel mogelijk met deze methodiek te werken, omdat deze methode goed aansluit bij onze gedachtegoed. De pedagogisch medewerkers zijn opgeleid om volgens deze methode met kinderen te werken.

Actief luisteren

Kinderen kunnen goed aangeven wat ze willen, met of zonder woorden. Onze pedagogisch medewerkers proberen de gevoelens of behoeften van een kind te verwoorden om er zo achter te komen wat een kind bedoelt of wat er aan de hand is. De pedagogisch medewerker geeft hierbij geen advies of oplossingen maar reflecteert de gevoelens van het kind. Door bijvoorbeeld te zeggen; *'je bent boos op hem, he?, wat is het verdrietig', 'dat oma ziek is, 'dat is vervelend je mist mama he?', 'dat is een flinke teleurstelling of niet?'*. Door dit soort reacties voelt het kind zich begrepen en geaccepteerd en wordt het vaak rustiger, ook al is het probleem (nog) niet opgelost. Gordon noemt dit actief luisteren. Op die manier ontstaat er begrip en vertrouwen. Soms is het alleen al genoeg om te luisteren zonder woorden: passief luisteren. Daarbij laat de pedagogisch medewerker voelen dat zij het kind begrijpt en accepteert zoals het is, dit uit zich in non-verbale communicatie.

Ik-boodschappen

Als een kind gecorrigeerd moet worden, omdat het ongewenst gedrag vertoont, dan spreekt de pedagogisch medewerker het kind op zijn gedrag aan. *"Ik zie dat jij op tafel klimt, ik vindt dit er eng"*. Vervolgens benoemt de pedagogisch medewerker het effect van het gedrag en het gevoel wat zij hierbij krijgt. *"..., want misschien val je dan van de tafel af en dat kan pijn doen"*. De ik boodschap is gebaseerd op het corrigeren van gedrag doormiddel van drie stappen, door het gebruik van de ik boodschap krijgt het kind de kans zich in een ander te verplaatsen, zonder dat het zich persoonlijk aangevallen voelt. De drie stappen zijn:

1. **Het benoemen van het gedrag;** het gedrag dat het kind laat zien wordt objectief benoemd, waardoor het wordt losgekoppeld van het kind, hierdoor voelt het kind zich niet persoonlijk aangevallen en weet het dat het gedrag ongewenst is en niet het gehele kind.
2. **Het benoemen van het effect;** het effect van het kind wordt objectief benoemd, dit kan door het effect en / of het gevoel van het gedrag te benoemen. Hierdoor leert het kind waarom het ongewenste gedrag niet gewenst is en krijgt het inzicht in de gevolgen van het gedrag. Daarmee wordt het inzicht vermogen en sociale vaardigheden van het kind gestimuleerd.
3. **Het gevoel benoemen;** in de laatste stap wordt het gevoel benoemt, dat wordt gecreëerd door het gedrag.

'Ik zie dat je met het speelgoed gooit (beschrijving van het gedrag) dan ben ik bang dat ik wordt geraakt (effect) en het me pijn zal doen (gevoel).'

1. Bieden van emotionele veiligheid

Het gevoel van veiligheid wordt gezien als de belangrijkste 'basale' pedagogische doelstelling. Het bieden van emotionele veiligheid is niet alleen belangrijk voor het 'welbevinden', het bieden van een veilig 'klimaat' is ook een voorwaarde voor het realiseren van de andere pedagogische basisdoelen, zonder de veilige haven zal het kind zich bijvoorbeeld niet veilig genoeg voelen om te ontdekken en ontwikkelen. Wij hebben speciaal aandacht voor een goede en gezonde gehechtheidsrelatie. De wijze waarop de hechting tot stand komt heeft een voorspellende waarde voor de emotionele ontwikkeling van kinderen op latere leeftijd en het niet veilig gehecht zijn kan leiden tot allerlei uitdagingen als leerproblemen, lage eigenwaarde en het aangaan van relaties.

1.1 Een veilige hechting

Edward Bowlby was een Britse psychiater die bekend is geworden door zijn theorieën over hechting tussen opvoeders en kinderen. Hij benadrukte het belang van een goede interactie tussen kinderen en hun opvoeders om een goede hechting tot stand te laten komen. Bowlby geloofde dat met name een sensitief responsieve houding van de opvoeders voor de signalen van het kind een veilige hechting tot stand liet komen.

1.2 Veiligheid als basis

Hechting en gehechtheid worden beschreven in de gehechtheidstheorie van Bowlby. Voor een veilige hechting is het van belang dat de opvoeder gevoelig is voor de signalen van het kind (bijvoorbeeld door het te troosten wanneer het huult), de autonomie van het kind respecteert, en steun en structuur biedt. De gehechtheid van een kind weerspiegelt in feite de opvoedingsgeschiedenis die het kind met zijn opvoeder heeft (Van IJzendoorn 2008).

De Amerikaanse psycholoog Abraham Maslow heeft de basisbehoeften van kinderen weergegeven in een Pyramide, met aan de basis de 'primaire biologische behoeften' zoals eten, drinken, warmte en veiligheid en daarboven 'bestaanszekerheid'. De zekerheid dat het zo zal blijven. De Belgische professor Ferre Laevers heeft dit als volgt benoemd:

1. Lichamelijke behoeften – dit zijn de basisbehoefte als het gaat om eten, slapen en persoonlijke verzorging.
2. Behoeftte aan het ontvangen en geven van liefde – dit zijn de behoefttes aan geborgenheid, lichamelijk contact en emotionele voeding zoals liefde en aandacht voor emoties
3. Behoeftte aan veiligheid, duidelijkheid en continuïteit – dit zijn de behoeftte aan duidelijkheid en voorspelbaarheid.

De volgorde van deze basisbehoeften is niet willekeurig. Als aan de eerste behoefte niet wordt voldaan komen kinderen niet toe aan het vervullen van de andere behoeften. In de praktijk kunnen kinderen rekenen op de pedagogisch

Voorbeeld: De pedagogisch medewerker neemt het kind op schoot en geeft de fles. De pedagogische medewerker heeft haar aandacht bij het kind en praat met haar. Ze reageert op de geluidjes die het kind maakt.

medewerker.

Het gedachtegoed van Edward Bowlby en Abraham Maslow komt bij kinderopvang Kiekeboe naar voren in de houding van de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers zien, horen en voelen snel aan wanneer kinderen hen nodig hebben of aandacht vragen. Een aai over de bol, een knuffel, een zetje in de rug of een compliment. Er is daarbij respect voor de eigenheid van alle kinderen. We zijn flexibel en geven kinderen de ruimte om 'zelf' te doen, 'zelf' te ontdekken en geven kinderen de 'leiding' in hun eigen ontwikkeling. Er is een veilige balans tussen het zelf doen en een veilige omgeving waarin kinderen dat doen. De kinderen hebben een vaste pedagogisch medewerkers die ze elke dag zien. Voor de baby is dat belangrijk omdat 'veilig' vooral een veilige gehechtheidsrelatie betekent. Een vertrouwd gezicht dat verzorgt, de fles geeft en de baby troost als het verdrietig is. Hier voelt de baby zich geborgen en kan het zich in die geborgenheid verder

ontwikkelen. Er is ruim aandacht voor het wennen van kinderen en het introduceren in kleine groepjes. De pedagogisch medewerkers bieden structuur in de dag en iedere dag heeft zo zijn ritme dat herkend wordt door de kinderen. Als de kinderen binnen komen is er veel aandacht en worden ze verwelkomd in een warm 'nest'.

1.3 Een veilig gevoel creëren

Voorbeeld: Pien loopt naar Lauren (pedagogisch medewerker) toe. Lauren ziet aan haar dat ze verdrietig is. Pien begint te huilen. Lauren geeft haar een knuffel en wacht tot het huilen verminderd. Daarna vraagt ze aan Pien wat er is gebeurd. Pien legt uit dat ze haar mama mist. Samen hebben ze het over mama die haar straks weer komt ophalen. Lauren geeft haar nog een knuffel en Pien gaat verder spelen.

Zoals u zojuist heeft kunnen lezen is het belangrijk dat een kind zich allereerst veilig voelt alvorens het voldoende vertrouwen heeft om te ontdekken en te ontwikkelen. De pedagogisch medewerker dragen zorg voor de veilige basis door allereerst te zorgen voor een veilige hechting. Kinderen voelen zich hierdoor vertrouwd en veilig bij de pedagogisch medewerkers. Dit band tussen de vaste pedagogisch medewerkers en kinderen wordt opgebouwd gedurende de wenperiode en de eerste periode op de kinderopvang. Als de kinderen zich veilig voelen zijn ook de verzorgingsmomenten waarbij wordt voldaan aan de lichamelijke behoeftes van de kinderen een veilig en fijn moment waar kinderen zich emotioneel kunnen 'opladen', daarnaast dragen de pedagogisch medewerker ervoor zorg dat elk kind zich geliefd en gehoord voelen en dat er duidelijkheid is in wat komen gaat maar ook wat er van de kinderen wordt verwacht door het aanbieden van structuur en het stellen van grenzen aan gedrag. De pedagogisch medewerkers creëren deze omgeving door sensitief responsief te zijn, respect te hebben voor de autonomie van de individuele kinderen, door te praten en uit te leggen, structuur aan te brengen in de dag en grenzen te stellen aan gedrag. Daarnaast is er een wenbeleid, om kinderen te laten wennen aan de nieuwe situatie. In onderstaande subhoofdstukken wordt beschreven hoe deze facetten er binnen de praktijk uit zien.

1.3.1 Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit betekent vrij vertaald 'gevoelig reageren'. Door sensitief responsief te zijn voelen kinderen zich gezien, gehoord en geaccepteerd en durven en durven zij emoties te tonen maar ook verder te ontdekken, er is immers een veilige haven, de pedagogisch medewerker, die er altijd is voor het kind. De houding van de pedagogisch medewerker is hierbij van essentieel belang. De pedagogisch medewerker stralen liefde uit, zijn ondersteunen en begripvol aanwezig voor elk kind. Zij hebben oog voor elk individueel kind en diens signalen en reageren hier passend op.

De houding van de pedagogisch medewerkers hebben wij opgedeeld in drie pijlers van gedrag.

1. *Basishouding van de pedagogisch medewerker*

De basishouding van de pedagogisch medewerker is de houding die de pedagogisch medewerker gedurende de opvang laat zien, hierdoor kunnen zij ondersteunend aanwezig zijn voor de kinderen en voelen de kinderen dat er altijd iemand aanwezig is waarop zij kunnen terugvallen. De houding kenmerkt zich doordat de pedagogisch medewerker altijd toegankelijk is voor de kinderen, tijdens vrijspel en activiteiten. Dit uit zich door pedagogisch medewerkers die dicht bij de groep zitten en bij voorkeur laag op de grond. Zij hebben een vriendelijke en open houding, kijken rustig rond en observeren waarbij zij zo nodig reageren op signalen van de kinderen. Door deze houding merken de pedagogisch medewerker signalen die de kinderen afgeven in mimiek, woorden of lichaamshouding op en kunnen zij passend reageren door met het kind te praten, emoties te benoemen maar ook door het geven van een knuffel of ander lichamelijk contact als hier behoefte aan is. In het contact met kinderen spreken de pedagogisch medewerkers op rustig toon, maken zij oogcontact en geven zij de kind de kans om te reageren door na een vraag of opmerking even een stilte te laten vallen. Zij stellen veelal open vragen, waarmee zij de kinderen laten merken dat er actief naar hen wordt geluisterd. Door gebruik van non-verbale, zoals te knikken of te lachen en verbale communicatie, zoals herhalen, samenvatten, door te vragen of een instemmend geluid laat zij de kinderen merken dat er wordt geluisterd.

2. *Aandacht voor signalen en emoties*

Het herkennen en erkennen van emoties is een belangrijk onderdeel van sensitieve responsiviteit. Hierdoor voelen kinderen zich begrepen, gehoord, gezien en leert het kind dat emoties gevoeld mogen worden. Daarnaast leren de kinderen emoties herkennen, benoemen en uitten. De pedagogisch medewerker herkennen en erkennen de emoties door deze te benoemen of vragen te stellen aan het kind. Bij baby's zal de pedagogisch medewerker de

emoties met name benoemen “*wat ben jij verdrietig zeg*”. Bij jonge dreumesen zal de pedagogisch medewerker zoveel mogelijk een gesloten vraag stellen “*ik zie dat je boos bent, klopt dat?*”. Hierdoor wordt de jonge dreumes gestimuleerd om over de eigen emoties na te denken. Als het ontwikkelingsniveau en de situatie het toelaat zal de pedagogisch medewerker bij een peuter met name open vragen stellen “*hoe voel je, je nu?*”.

3. *Individuele contactmoment voor het opladen van de ‘emotionele batterij’*

Elk kind heeft een zogenoemde ‘emotionele batterij’. Dit kun je zien al een batterij van je telefoon, als het kindje vanuit de liefdevolle thuissituatie, gevoed en verzorgt, op de opvang aankomt is de ‘emotionele batterij’ helemaal vol. Met een volle emotionele batterij kunnen kinderen heerlijk spelen, voelen zij zich blij en veilig. Gedurende de ervaringen die het kind meemaakt op de opvang loopt deze batterij langzaam ‘leeg’, zo krijgen zij prikkels binnen van geluid, licht, het spelen en alles om zich heen, de prikkels moeten door het kind verwerkt worden, dit verwerkingsproces kost energie. De mate waarop de batterij langzaam leegloopt verschilt per kind en per leeftijd. Naarmate de batterij leegloopt krijgt het kindje steeds meer behoefte om deze weer op te laden. Het opladen van deze emotionele batterij kan door liefdevol contact tussen vertrouwde pedagogisch medewerkers en kind. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de emotionele batterij van kinderen en herkennen de unieke en individuele signalen van de kinderen zoals; onrustig, hummen, huilen, ruzie maken, boos zijn, als de batterij leeg dreigt te raken. Door deze signalen te herkennen kan de pedagogisch medewerker tijdig het kind ‘opladen’ door contact te maken met het kindje. Bij oudere kinderen kan een klein contactmoment van een knuffel, een complimentje of een gesprekje voldoende zijn om weer emotioneel opgeladen te zijn bij jongere kinderen zoals baby’s is een individueel contactmoment meestal voldoende om de batterij weer op te laden, dit kunnen momenten zijn zoals een flesje geven, verschonen of even knuffeltijd. Tijdens de oplaadmomenten heeft de pedagogisch medewerker echt even tijd om in contact te komen met het kind. Dit doet zij door oogcontact te maken met het kind en het kind de tijd te geven om reactie te geven. Zij gaat een gesprekje aan met het kind of zoekt lichamelijk contact in de vorm van even knuffelen of op schoot zitten. Gedurende dit moment is de pedagogisch medewerker met haar volle aandacht bij het kind en geeft zij het kind liefdevolle aandacht.

1.3.2 Respect voor de autonomie

Respect voor de autonomie gaat over het kind zien als individu en het kind de kans geven om zelf te doen. Door aan te sluiten bij de eigen behoefte, eigenheid en eigen behoefte van het kind krijgen zij de kans op te groeien als een eigen persoon en krijgen zij zelfvertrouwen. Hierdoor durven zij dingen zelf uit te proberen, initiatief te nemen, mee te denken en eigen keuze te maken. Naast dat het zelfvertrouwen groeit voelen kinderen zich gehoord en gezien als eigen persoon. De pedagogisch medewerkers hebben respect voor de autonomie van de kinderen, dit uit zich door het stimuleren van het zelfvertrouwen van kinderen, respect te hebben voor de eigenheid van het kind, het kind de kans te geven om zelf te doen en zelf te ontdekken en als laatste door respect te hebben voor de lichamelijk autonomie. Deze vier pijlers vormen gezamenlijk de houding van de pedagogisch medewerkers ten aanzien van de respect voor de autonomie.

1. *Zelf doen & zelf ontdekken*

De pedagogisch medewerker geven kinderen de ruimte en kans om hun eigen gang te gaan en eigen keuze te maken. Zo mogen kinderen kiezen waarmee zij willen spelen maar ook vertellen wat zij wel of niet fijn vinden. Daarnaast krijgen kinderen de kans en tijd om zelf te doen. Dit kan bij kleine dagelijkse momenten zoals zelf uit een tuitbeker drinken, eten met een vork, zelf aan of uitkleden. Dit toont niet alleen respect voor de autonomie maar geeft de kinderen ook de kans binnen dagelijks terugkerende handeling zich verder te ontwikkelen in de persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast uit respect voor de autonomie zich bij vrijspel en activiteiten waarbij kinderen de vrijheid krijgen dit zelf in te richten, naar eigen inzichten en behoefte. Het spelen met blokken hoeft daarbij niet direct te betekenen dat de kinderen iets bouwen, zij mogen ook de blokken sorteren op grootte, kleur of een blokje gebruiken als telefoon, aardappel of auto. Dit toont niet alleen respect voor de eigen initiatieven van het kind, het geeft het kind ook de kans gebruik te maken van het creatieve brein, waarmee de creatieve ontwikkeling wordt gestimuleerd.

Wanneer een handeling niet direct lukt grijpen de pedagogisch medewerkers niet direct in door het over te nemen en de handeling voor het kind te doen. In plaats daarvan geven zij de kinderen de tijd om het zelf te proberen, merkt de pedagogisch medewerker op dat het kind gefrustreerd raakt, teleurgesteld wordt of wellicht zelf boos dan zal zij het kind begeleiden door te praten met het kind en het uitleg te geven hoe het kind de handeling kan doen. Hierdoor krijgt het kind de kans om het nogmaals te proberen, mocht het niet lukken dan zal de pedagogisch medewerker indien de situatie het toelaat de handeling samen met het kind doen, door bijvoorbeeld de rist van de jas het eerste kleine stukje te doen, waarnaar het kind de rest mag doen.

2. *Een basis voor zelfvertrouwen*

Door kinderen de kans te geven zelf te doen en zelf te ontdekken groeit het zelfvertrouwen van het kind. Elke keer dat een kind zelf iets heeft ontdekt of een handeling zelf is gelukt, zal het kindje trots zijn op zijn resultaat. De pedagogisch medewerker complimenteert het kind op het behaalde resultaat en het kind zal nog meer zelfvertrouwen krijgen. Door dit zelfvertrouwen durft het kind steeds iets nieuws te proberen, wetende dat de pedagogisch medewerker daar is om trots op hem te zijn als het is gelukt en te begeleiden als het even niet lukt.

3. *Respect voor de eigenheid van elk kind*

De pedagogisch medewerkers hebben respect voor de eigenheid van elk kind. Zij hebben geduld voor de ideeën en oplossingen van kinderen en gaan hierin in mee als de situatie het toelaat. Soms hebben kinderen verrassende

Voorbeeld: De pedagogisch medewerkers gaan met de kinderen naar buiten. De kinderen mogen zelf alvast proberen de schoenen en jas aan te doen. Bij de kinderen bij wie het nog niet zo goed lukt, proberen de pedagogisch medewerkers eerst uit te leggen wat zij kunnen doen. Peuter Peter krijgt zijn jas niet aan. De pedagogisch medewerker ziet dit en zegt tegen Peter: 'Peter, zal ik jou een beetje helpen zodat je het zelf kan doen?' Dat vindt Peter wel een goed idee. De pedagogisch medewerker legt de jas van Peter gespreid op de grond en zegt: 'Ga maar bij je capuchon staan, als je dan je handjes in je mouwen steekt, kun je je jas over je hoofd heen zwaaien en dan heb je hem aan!' Peter doet dit en met een grote glimlach op zijn gezicht zegt hij: 'Kijk, helemaal zelf gedaan!'

ideeën en oplossingen waar de pedagogisch medewerkers naar luisteren. De pedagogisch medewerker spreekt daarnaast haar waardering en erkenning uit voor eigen ideeën, gedachtes en initiatieven van de kinderen in de vorm van een compliment, een duim omhoog, een schouderklopje of een knuffel. Doordat er positieve wordt gereageerd op eigen uitspraken, ideeën, gedachtes en oplossingen worden kinderen gestimuleerd dit vaker te doen en krijgen zij het veilige gevoel dat zij zichzelf mogen zijn.

4. *Respect voor de lichamelijke autonomie*

Als laatste hebben de pedagogisch medewerker respect voor de lichamelijke autonomie van de kinderen. Dit betekent letterlijk dat zij zich bewust zijn dat zij een ander mens aanraken en verzorgen en deze handelingen met respect voor het kind uitvoeren. Dit doen zij allereerst door aanrakingen te benoemen, waarbij zij oogcontact met het kind maken en vertellen wat zij gaan doen. Zo worden verzorgingsmomenten met 'ondertiteling' gedaan, waarbij de pedagogisch medewerker duidelijk vertelt wat zij doet. Bij momenten waarop kinderen worden aangeraakt, opgetild of op andere manier in de 'personale space' van het kind wordt gekomen, zal dit altijd worden benoemd. Op deze manier weten kinderen wat komen gaat maar krijgen zij vooral ook het gevoel dat zij zeggenschap hebben over hun eigen lichaam. De pedagogisch medewerker zorgt daarnaast ervoor dat de kinderen gedurende de verzorgingsmomenten voldoende rust wordt genomen om naar de signalen van kinderen te kijken en de kinderen de tijd te geven om de prikkels te verwerken en daar waar mogelijk zelf handelingen uit te voeren, zoals bij het verschonen zelf sokje uittrekken, of de billen op te tillen zodat de broek kan worden uitgedaan.

1.3.3 Structuur en grenzen stellen

Voor kinderen geeft het een veilig gevoel als zij weten wat komen gaat. Kinderen kunnen nog geen klok kijken, hun tijdsbesef vindt plaats doordat zij rituelen en structuur herkennen, hierdoor weten zij hoe laat het is, wat er gaat gebeuren en wat komen gaat. Deze voorspelbaarheid geeft een gevoel van rust en een basis van het veilige gevoel. Daarnaast zijn kinderen gebaat bij het leren van grenzen van gedrag. Doordat kinderen weten wat er wordt verwacht, hierdoor is er duidelijkheid en voelen zij zich veilig. Daarnaast zijn vaste pedagogisch medewerkers belangrijk, zij kennen immers de structuur, de rituelen, grenzen en kinderen goed en kunnen hierdoor aansluiten op de behoeftes van de kinderen, daarnaast geven vaste gezichten kinderen houvast en een veilig gevoel. De wijze waarop structuur wordt geboden en grenzen worden gesteld aan gedrag wordt door drie pijlers binnen kinderopvang Kiekeboe vorm gegeven.

1. *Vaste pedagogisch medewerkers*

Vaste pedagogisch medewerkers geven kinderen het gevoel van veiligheid. De pedagogisch medewerkers zijn immers bekend bij de kinderen, zij weten wat zij kunnen verwachten van de pedagogisch medewerkers maar ook andersom. De pedagogisch medewerkers kennen de kinderen, de behoeftes en de signalen van welbevinden,

waardoor zij goed kunnen zorg dragen voor een veilige basis. Daarnaast hebben de kinderen en de pedagogisch medewerkers samen een band opgebouwd. Hierdoor durven kinderen zich te ontwikkelen, om hulp te vragen, emoties te tonen, te praten en natuurlijk vooral zichzelf te zijn. Oftewel voor de emotionele veiligheid en de ontwikkeling van de kinderen is het van belang te werken met vaste pedagogisch medewerkers. Om deze reden werken wij volgens het vaste gezichten criterium. Voor kinderen van nul jaar worden er twee vaste gezichten aangewezen, voor de overige kinderen worden er drie vaste gezichten aangewezen op de groep. Elke dag dat het kind er is, is één van deze vaste gezichten aanwezig, onder voorbehoud van onvoorziene omstandigheden. Naast deze vaste gezichten kunnen er vertrouwde pedagogisch medewerkers staan om zo ervoor zorg te dragen dat er te allen tijde wordt voldaan aan de Beroepskracht Kind Ratio (BKR).

2. *Structuur en rituelen*

Een andere manier om voorspelbaarheid voor kinderen te creëren is door te werken met een herkenbare structuur en rituelen. Zo werk kinderopvang Kiekeboe met een dagindeling, hierbij weten de kinderen welke activiteiten elkaar opvolgen, waardoor er voorspelbaarheid is voor de kinderen. Daarnaast zijn er diverse rituelen die voor de kinderen een moment van herkenning opleveren. Rituelen als zingen voor het eten, of altijd hetzelfde liedjes zingen bij bijvoorbeeld het opruimen. Kinderen gaan deze rituelen herkennen en weten daardoor als snel wat de volgende stap is en wat komen gaat.

3. *Grenzen aan gedrag*

Bij het ontdekken en verkennen van de omgeving van het kind hoort ook het aftasten van grenzen. Het spel en gedrag van het kind kunnen gevaarlijke of versturende gevolgen hebben voor het kind zelf en/of zijn omgeving. De kinderen worden aangesproken doormiddel van de Ik-boodschap volgens het gedachtegoed van Thomas Gordon. Hierbij wordt het gedrag van het kind afgekeurd en niet het kind zelf. De boodschap bestaat uit drie onderdelen, het benoemen van het gedrag, het benoemen van het effect van het gedrag en het benoemen van het gevoel door het gedrag. Daarnaast krijgen kinderen inzicht in het effect van het gedrag. Op deze wijze wordt ongewenst gedrag omgebogen naar gewenst gedrag. Daarnaast kan de pedagogisch medewerker na deze boodschap het kind helpen om weer veilig verder te spelen door het goede voorbeeld te geven of door een ander kind die het voorbeeldgedrag laat zien te complimenteren. Het kind kan dan zien wat er van hem verwacht wordt. Ten alle tijden blijft de benadering naar het kind positief. Daarnaast is er aandacht voor gewenst gedrag. De pedagogisch medewerkers complimenteren kinderen met verbale en non-verbale communicatie. Als een kind beloond wordt, stimuleert dit het zelfvertrouwen van het kind maar wordt het kind ook gestimuleerd dit gewenste gedrag te herhalen.

Voorbeeld: Een kind helpt een ander zijn jas aan te trekken. De pedagogisch medewerker loopt ernaartoe en benoemt dat ze ziet dat hij helpt de jas aan te trekken. Dan zegt ze dat ze dit heel goed vindt van hem en dat we op deze manier lekker snel naar buiten kunnen. Ze complimenteert het gewenste gedrag.

1.4.4 Praten en uitleggen

De pedagogisch medewerkers kunnen door goed en duidelijk te communiceren met kinderen, de kinderen het gevoel van veiligheid geven. Door de kinderen te voorzien van uitleg en het handelen van zichzelf en de andere kinderen te benoemen wordt er een mate van voorspelbaarheid gegeven, die de kinderen de structuur bieden die zij nodig hebben. Daarnaast zijn de gesprekken tussen kinderen en pedagogisch medewerkers een bron van plezier, ontwikkelingsmomenten en het bouwen aan een sterke band. Bij kinderopvang Kiekeboe werken wij doormiddel van twee pijlers aan het in de praktijk brengen van praten en uitleggen.

1. *Zeggen wat je doet, benoemen wat je ziet*

De pedagogisch medewerker vertelt veel gedurende de dag. Zij benoemt zoveel mogelijk haar eigen handelen, vooraf maar ook gedurende het moment. Op deze manier krijgen kinderen inzicht in wat komen gaat, wordt de situatie doormiddel van taal verduidelijk en wordt er een veilige situatie gecreëerd waarbij kinderen weten wat hun te wachten staan. De pedagogisch medewerkers kunnen kleine verklaringen geven zoals: “ik ga even fruit snijden” tot verklaringen die uitleggen waarom kinderen iets moeten doen zoals “wij gaan met zijn allen opruimen zodat wij zo meteen aan tafel fruit kunnen eten”. Daarnaast benoemen de pedagogisch medewerker zoveel mogelijk wat zij zien en de situatie om de kinderen heen te verklaren. Dit kunnen kleine verklaringen zijn als “Baby Lucas huult omdat hij honger heeft” tot verklaringen wat de kinderen zien “dat is een regenboog die je daar ziet”. Door veel te praten, uitleg te geven aan de situatie maar ook de dingen die kinderen zien wordt de veiligheid en voorspelbaarheid voor de kinderen niet alleen verhoogt maar krijgen zij ook een stimulans in de taal en cognitieve ontwikkeling.

2. *In gesprek met kinderen*

De pedagogisch medewerker hebben gedurende de dag vele gesprekjes met kinderen. Hierbij is het uitgangspunt dat deze gesprekjes gelijkwaardig worden gevoerd. Dit doet de pedagogisch medewerker door zoveel mogelijk op ooghoogte te zitten met het kind en haar taal af te stemmen op het ontwikkelingsniveau van het kind. Daarnaast luistert de pedagogisch medewerker oprecht naar de kinderen door actief te luisteren, samen te vatten, door te vragen, open vragen te stellen en gebruik te maken van non-verbale communicatie. Daarnaast moedigt de pedagogisch medewerker het kind aan om te praten, door het te complimenteren en met volle aandacht bij het kindje te zijn.

1.4 Wenbeleid

Voor uw kind betekent een start binnen kinderopvang Kiekeboe een kennismaking met een nieuwe omgeving, nieuwe gezichten, geluiden en geuren. Het is daarom voor uw kind en uzelf van belang dat er informatie wordt uitgewisseld en afspraken gemaakt worden over de wijze waarop uw kind het beste kan wennen en vertrouwen kan raken met de nieuwe omgeving.

1. Doel van het wenbeleid:

Tijdens het wennen maken het kind en de ouder[s] kennis met jullie als pedagogisch medewerkers en de andere kinderen. Het is belangrijk om een vertrouwde relatie op te bouwen en elkaar te leren kennen. Het kind gaat zich gezien en gehoord voelen en de ouders en jullie gaan elkaar zien als pedagogisch partners.

2. Intakegesprek

Tijdens het intakegesprek bespreek je ook het wennen en maak je afspraken. Het kind en de ouders hebben het intakegesprek samen met de mentor, één van de pedagogisch medewerkers, een vast contactpersoon van het kind. De mentor voert bij voorkeur het intakegesprek. Het intakegesprek voer je in het ideale geval zonder het kind, omdat dit afleidend kan werken en onveilig voor het kind kan zijn. Het is echter wel raadzaam dat het kind vóór de eerste dag al een keer in de groep is geweest, zodat het weet wat het kan verwachten en de ouder ziet hoe het kind reageert op de omgeving.

In het vervolg van dit stuk beschrijven we hoe het wennen van kinderen in het ideale geval plaatsvindt. In het belang van de emotionele veiligheid van het kind is ons advies aan ouders om het voorgestelde schema toe te passen. Als tijdens het intakegesprek blijkt dat dit niet haalbaar is, kun je in overleg met ouders andere afspraken maken. Daarbij is het belangrijk om duidelijke afspraken met ouders te maken en die vast te leggen.

- Individuele afspraken met een ouder over het wennen:
Maak duidelijke afspraken over het wennen en leg deze vast. Het is mogelijk dat het kind vanaf de eerste dag direct de hele dag/dagdeel op de locatie blijft.
- Bespreek met ouders dat je oog houdt voor het welbevinden van het kind, dat je de voortgang van het wennen goed blijft volgen en dat er mogelijk op basis daarvan andere afspraken gemaakt moeten worden.
- Bespreek tijdens het maken van afspraken over het wennen met ouders dat het belangrijk is om kortdaat en duidelijk afscheid van het kind te nemen en hoe zij dit kunnen doen.
- Herinner ouders op de eerste dag aan het belang van kortdaat en duidelijk afscheid nemen. Schat in of het kind wel of niet geholpen kan zijn met een kort ritueel van zwaaien door het raam.
- Voor de eerste drie dagen spreek je met ouders af dat je de ouders belt met het verzoek het kind op te (laten) halen wanneer het kind langer dan 30 minuten onafgebroken huilt en ontroostbaar blijft en dat je per dag goed volgt hoe het wennen verloopt en dat je dit met de ouder bespreekt.

3. Het wennen

Het brengen tijdens het wennen gebeurt door één van de ouders of door een ander voor het kind vertrouwd persoon. Het wennen begint op de eerste dag van plaatsing op de locatie. Voor 0-4 jarigen rekenen we op een wenperiode van respectievelijk 3 dagen. Het wennen gebeurt op de dagen dat het kind geplaatst is. Na elke wendag bespreek je met ouders hoe het wennen die dag is verlopen. Indien nodig pas je in overleg met ouders het schema aan. Dit kan een verkorting of een verlenging van de wenperiode zijn. Het kan voor een kind in de eerste weken moeilijk zijn om kinderen opgehaald te zien worden. We adviseren ouders daarom om het kind de eerste weken ruim voor sluitingstijd te halen.

Daarnaast dienen ouders tijdens deze wenmomenten bereikbaar te zijn.

Gedurende de wenperiode heeft het kind een vaste pedagogische medewerker, wat zorgt voor een vertrouwd gevoel.

Daarnaast zal de pedagogische medewerker het kind rustig introduceren in een klein groepje.

4. Schema's

Hieronder vind je voorstellen voor een wenschema op het kinderdagverblijf. Zoals eerder aangegeven kun je in overleg met ouders andere afspraken maken.

Als in de praktijk blijkt dat een kind minder lang of juist langer nodig heeft om te wennen pas je het schema in overleg met ouders aan.

Duur wendag	Datum en tijd	Opmerkingen
1.5 uur 2022 09:30 - 11:00	De ouder brengt het kind naar de groep. Het is een kort maar zo went het kind aan het weggaan en terugkomen van de ouder. Dit is tijdens het fruit moment. We bieden het kind fruit aan.
3 uur2022 09:30 - 12:30	De ouder brengt het kind naar de groep. Kind start tijdens het fruit moment. Daarna is het tijd voor activiteit(bij buiten spelen of knutselen of vrij spelen) daarna eet het kindje een broodje mee. En wordt na de lunch opgehaald.
5.5 uur2022 09:30 - 15:00	De ouder brengt het kind naar de groep. Kind start tijdens het fruit moment. Daarna is het tijd voor activiteit(bij buiten spelen of knutselen of vrij spelen) daarna eet het kindje een broodje mee. Dan is het tijd om te rusten. Indien kindje niet slaapt wordt er een activiteit aangeboden. Kind eet daarna nog een tussendoortje mee en wordt dan door ouder opgehaald.

5. Babygroep

Voor de baby's wordt er een individuele wenschema opgemaakt. Dit heeft te maken dat elke baby een ander soort dagritme / eetritme heeft. Denk bij dat de ene baby om de 3 uur een voeding krijgt en de andere om de 4 uur. Door gedurende de wemmomenten in ieder geval één voedingsmoment en bij voorkeur een slaapmoment bij de tweede wendag te hebben, kan de baby oefenen met deze 'grote' momenten van zijn of haar dag.

6. Intern wennen

Wanneer het kind van de baby-groep naar de peutergroep gaat, gaan ze ook wennen in hun nieuwe groep. De mentor zal een overdracht geven aan de nieuwe mentor. Daarnaast zullen ouders worden geïnformeerd over de wendagen, tijden en de nieuwe mentor. Het kind zal doormiddel van drie wendagen wennen, waarbij hetzelfde tijdschema wordt aangehouden als bij het wennen van nieuwe kinderen.

De pedagogisch medewerker van de groep zal het kind naar de nieuwe groep toebrengen, samen de ruimte rondkijken en kennismaken met de andere pedagogisch medewerkers, waarnaar het kind op de groep mag blijven spelen en de pedagogisch medewerker terugkeert naar de eigen groep.

2. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie

Als baby's ter wereld komen zijn de hersenen al compleet aanwezig maar moeten de verschillende hersendelen zich nog wel ontwikkelen en moeten er nog heel veel onderlinge verbanden tot stand worden gebracht. Bij jonge kinderen spreken we van 700 nieuwe verbindingen per seconde! Daarna verdwijnt een deel van de verbindingen weer, zodat het brein efficiënter gaat werken. Op kinderopvang Kiekeboe vinden wij het belangrijk dat het kind lekker in zijn vel zit, vaardigheden kan opdoen en zijn persoonskenmerken kan ontwikkelen. De pedagogisch medewerker heeft oog voor ieder kind op de groep. Benadert het kind op een respectvolle manier en vanuit interesse. Er wordt ruimte geboden voor de eigen ideeën van het kind, waarbij de pedagogisch medewerker aanmoedigt en uitdaagt.

2.1 De brede ontwikkeling

Om kinderen de mogelijkheid te bieden zich persoonlijk te ontwikkelen gaat het om vier ontwikkelingsgebieden.

1. Motorische en sensomotorische ontwikkeling
2. Sociaal-emotionele ontwikkeling
3. Spraak- en taalontwikkeling
4. Cognitieve ontwikkeling
5. Creatieve ontwikkeling

De verschillende ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. Ze vormen tezamen de 'brede ontwikkeling'.

'Kinderen zijn de 'motor van hun eigen ontwikkeling'

Dit is een uitspraak van de ontwikkelingspsycholoog Vygotsky. Hij maakt een onderscheid tussen dat wat een kind al kan en dat wat een kind kan bereiken als het de hulp krijgt van een volwassene (of een kind dat al verder is). Hij noemt dit de 'zone van de naaste ontwikkeling'. Een volwassene kan kinderen op allerlei manieren aanmoedigen zodat zij nieuwe vaardigheden leren, die als de volwassene niets zou doen, niet of veel later pas geleerd zouden worden. De volwassene brengt het kind naar de 'zone van de naaste ontwikkeling'. Het is daarnaast ook belangrijk dat kinderen verbinding hebben met die 'zone van de naaste ontwikkeling'. Wanneer je het kind helpt, begeleidt en stuurt bij dingen die het nog nét niet zelfstandig kan (zone van naaste ontwikkeling), ontstaan leermomenten waarmee kinderen steeds weer boven zichzelf uitstijgen. Samen kunnen kinderen meer aan dan alleen! Dit betekent dat je kinderen precies zoveel hulp biedt, zodat ze een taak zelf met succes kunnen uitvoeren.

Ontwikkelingsstimulering gebeurt bij kinderopvang Kiekeboe altijd in samenwerking met het kind en sluit aan bij waar de aandacht van kinderen op dat moment naar uitgaat en in het tempo van het kind. Kinderen leren door ergens zelf mee aan de slag te gaan. We noemen dit ervaren leren. Onze pedagogisch medewerkers geven kinderen de ruimte en mogelijkheid om zelf te ontdekken wat hun mogelijkheden en onmogelijkheden zijn. Deze dynamiek van onderzoeken, ontdekken, spelen en herhalen is een belangrijk aandachtspunt in de ontwikkeling van kinderen. Onze pedagogisch medewerkers kijken gericht naar kinderen. Waar zijn ze mee bezig, waar gaat de aandacht van het kind naartoe en op welke manier onderzoekt een kind. Het kind kan zich ontwikkelen als je het ziet en erop ingaat.

2.2 Motorische en sensomotorische ontwikkeling:

- 0 tot 1 jaar: De motorische ontwikkeling van baby's kan verschillen per baby. De ene baby kan al los lopen bij 11 maanden terwijl een andere baby pas bij 15 maanden kan los lopen. Wanneer een baby op de buik wordt gelegd, gaan ze proberen ze hun hoofd op te tillen. Als hun krachten toenemen kunnen ze zich hard genoeg afzetten op het oppervlak om zich te verplaatsen. Deze bewegingen gaan leiden tot kruipen. De meeste baby's gaan kruipen wanneer ze acht tot tien maanden zijn. Bij negen maanden leren de baby's te lopen aan de hand of houden zich vast aan meubels. Ze leren ook om stabiel te zitten en zonder steun rechtop te zitten, bij zes maanden. Ondertussen ontwikkelen de baby's ook hun fijne motoriek. Als ze drie maanden oud zijn, zijn ze enigszins in staat om de beweging van hun ledematen af te stemmen op elkaar. Ongeveer bij vier maanden kunnen baby's

nauwkeuriger grijpen. Dit betekent dat ze hun hand kunnen uitsteken en een voorwerp kunnen vasthouden. Als ze elf maanden zijn, kunnen ze een klein voorwerp oprapen. Hierbij moet de pedagogisch medewerker oppassen dat het niet gelijk naar de mond gaat. De pedagogische medewerker geeft de baby de ruimte om te ontdekken en biedt mogelijkheden aan om te ontwikkelen. Dit kan door materiaal aan te bieden. Bijvoorbeeld een zakje met rijst aan de baby geven, zodat hij dit kan voelen en ervaren of door het kind te laten oefenen met op de buik liggen.

De pedagogisch medewerker stimuleren de motorische en sensomotorische ontwikkeling bij baby's door het aanbieden van sensomotorische activiteiten, de ruimte te bieden voor beweging, het aanbieden van individuele activiteiten, de kinderen aan te moedigen te bewegen en ontdekken en door het aanbieden van bewegen op muziek.

Daarnaast is er gedurende de spel momenten voldoende materiaal aanwezig die de motorische ontwikkelingen stimuleren, zoals sensomotorisch materiaal, baby gym, blokken, stapelbakjes en stapel ringen.

Lauren neemt het kind op schoot en gaat het liedje zingen 'het damespaard'. Hierbij hoort ook de beweging dat het kind in een 'gat' valt. Het liedje en de bewegingen geven het kind herkenning. Het kind weet snel dat als het liedje bijna afgelopen is dat er een 'gat in de weg' komt. Gedurende het spel worden de nek en rugspieren door het gehobbel gestimuleerd.

- **1 tot 2,5 jaar:** Dreumesen leren lopen. Hun motorische ontwikkeling gaat verder en bij ongeveer 15 maanden lukt het hen een toren te bouwen en een trap op te lopen. Rond de 24 maanden kunnen ze springen op hun plek. De fijne motoriek wordt steeds preciezer, waardoor zij bijvoorbeeld pinnen in gaatjes kunnen steken. De pedagogisch medewerkers stimuleren de ontwikkeling van de dreumes door de kinderen bewegingsvrijheid te geven, zowel binnen als doormiddel van buitenspel, het aanbieden van beweeg en dansactiviteiten maar ook activiteiten die de fijne motoriek stimuleren zoals knutselen of blokken bouwen. Daarnaast is er speelmateriaal aanwezig dat de motorische ontwikkeling van het kind stimuleert, zoals blokken, treinbaan, vormenstoof, kralenboog, ballen en buiten speelmateriaal zoals fietsjes.

De pedagogisch medewerker zet een lied op en samen met de kinderen gaat ze dansen. De pedagogisch medewerker laat verschillende dansjes zien die de kinderen kunnen nadoen. Ze wisselt hierin af door grote en klein bewegingen te maken. Daarnaast zal de pedagogisch medewerker op haar beurt een kind nadoen.

- **2,5 tot 4 jaar:** De kinderen leren springen, hinken en rennen. Ze leren razendsnel en dat komt doordat ze veel oefenen. Ze kunnen ook al zelfstandig de trap oplopen. Ze krijgen steeds meer controle over hun lichaam. Ook de fijne motoriek ontwikkelt zich verder. Ze leren hun vork te gebruiken, te knippen met een schaar, hun kleren uit te doen en naar het toilet te gaan. In deze tijd is het kwestie van veel oefenen. De pedagogisch medewerker stimuleren de peuters in de ontwikkeling door vooral veel zelf te laten doen, dagelijkse handeling zoals eten met een vork of uit en aankleden zijn een bron van ontwikkelingsmogelijkheden. Daarnaast bieden zij activiteiten aan, zoals beweeg, dans of knutselactiviteiten en gaan zij samen met de kinderen buitenspelen waar zij vrij de ruimte hebben om de grove motoriek nog verder te ontwikkelen. Er is speelmateriaal aanwezig dat de ontwikkeling prikkelt en stimuleert gedurende vrijspel, zoals constructiemateriaal, ballen, fietsjes en knutselmateriaal.

De pedagogisch medewerkers hebben een parcours gemaakt waar de kinderen overheen mogen lopen. Ze moeten hierbij balanceren, kruipen en springen. De pedagogische medewerker ondersteunt de kinderen bij het afleggen van het parcours en geeft ze complimenten.

2.3 Spraak- en taalontwikkeling:

- **0 tot 1 jaar:** de baby gaat brabbelen rond 2 maanden. Daarbij herhalen ze dezelfde klinker en na 5 maanden komen hier medeklinkers bij. Ze worden hierbij gestimuleerd wanneer er door de pedagogisch medewerker hierop reageert. Als de baby zijn arm uitstrekt naar een bal en een schreeuw geeft, kan de pedagogisch medewerker hierop reageren en de bal geven terwijl ze het woord benoemd. Op deze manier leren kinderen woorden en voorwerpen te koppelen. Later zal de baby dit herhalen. Wanneer de pedagogisch medewerker alles vertelt wat ze ziet aan de baby, hoort de baby dit en ontwikkelt haar taalontwikkeling. Interactief voorlezen en liedjes zingen helpt zeker ook bij de ontwikkeling.

Tijdens het voorlezen uit een boek herhaalt de pedagogisch medewerker woorden. Het taalgevoel en taalontwikkeling wordt hierdoor gestimuleerd. Hierbij maakt de pedagogisch medewerker het geluid van een auto (Toet-toet). De baby kan dit proberen na te doen.

- **1 tot 2,5 jaar:** Rond een jaar of 1 spreken de kinderen hun eerste woordjes. Vervolgens zullen ze snel gaan praten met één-woord-zinnen om aan te geven wat ze willen. De dreumesen imiteren de volwassenen en daarbij is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker de woorden herhaalt. Uiteindelijk zullen zij de woorden overnemen en proberen deze zelf uit te spreken. Later zullen ze twee-woord-zinnen gaan gebruiken. De pedagogisch medewerker voert gesprekjes met de kinderen, benoemt veel en gebruik taal op een speelse wijze door interactie boekjes te lezen, te zingen en versjes te vertellen.

De pedagogisch medewerker leest samen met de dreumesen een boek over de boerderij. Hierbij wijzen de kinderen aan wat ze zien en benoemen zij dit. “Koe” zegt Lisa. Ze kunnen hun aandacht er goed bij houden. De woorden uit het boek worden een aantal keer herhaalt door de pedagogisch medewerker, maar ook door de kinderen zelf.

- **2,5 tot 4 jaar:** De woordenschat van de kinderen gaat snel vooruit. In het begin zullen ze vooral met twee-woord-zinnen praten, maar als snel zal zich dit uitbreiden. Ze zullen completere zinnen gaan formuleren. Om dit te stimuleren is voorlezen belangrijk, zodat de woordenschat wordt uitgebreid. Daarnaast zingen de pedagogisch medewerkers regelmatig liedjes om de ontwikkeling te stimuleren. Ook blijven de pedagogisch medewerkers met de kinderen in gesprek gaan, zij stimuleren de kinderen tot praten door gebruik te maken van open vragen en door veel door te vragen. Hierdoor krijgen de kinderen de kans om echt te oefenen met de taal.

Samen met de kinderen gaat de pedagogisch medewerker op pad. Ze benoemt tijdens het wandelen wat ze zien en wijst het aan. Het kind herhaalt het woord. De pedagogisch medewerker zegt ‘Goed zo, dat is een auto.’

2.4 Cognitieve ontwikkeling:

- **0 tot 1 jaar:** Een baby leert snel dat wanneer ze op een bepaalde manier huult ze aandacht krijgt van de ouders. Gewenning heeft ook invloed op de baby. De baby wordt dan meerdere keren blootgesteld aan een situatie om te wennen. In het begin van de babytijd zijn er aangeboren reflexen aanwezig, bijvoorbeeld de zuigreflex. De reflexen kunnen veranderen naarmate de baby ervaringen opdoet in de omgeving. Later onderneemt de baby verschillende acties. Bijvoorbeeld door een object te pakken en eraan te zuigen. Wanneer een baby zijn interesse heeft, zal hij de beweging vaak herhalen om hetzelfde te blijven ondervinden. Bij 4 tot 8 maanden begint de baby te spelen en blijven ze bepaalde activiteiten herhalen omdat ze plezier heeft. De baby gebruikt steeds meer zijn stem om te kijken hoe anderen hierop reageren. Tussen de 8 en 12 maanden gaan baby's meer letten op wat ze teweegbrengen met hun activiteit. Ze zullen bijvoorbeeld een speeltje weg duwen om het speeltje wat eronder ligt te pakken. De pedagogisch medewerker daagt hierin de baby uit en helpt waar nodig is. Dit doet zij door het spelen van individuele activiteiten zoals verdwijnspeletjes en door het aanbieden van stimulerende materialen zoals geluid produceren materialen en sensomotorische materialen.

De pedagogisch medewerker laat een knuffel zien aan de baby. Ze legt de knuffel naast de baby neer. De baby reikt met zijn hand naar de knuffel. De pedagogisch medewerker zegt dat de baby er bijna is of helpt de baby met het pakken van de knuffel.

- **1 tot 2,5 jaar:** Het kind gaat doelbewuster spelen en gaat leuke activiteiten herhalen. Ondertussen gaan ze ook anderen activiteiten proberen om te kijken wat er dan gebeurt. Bijvoorbeeld het kind laat een bal stuiteren. Het kind kijkt dan hoe de bal naar beneden gaat en weer naar boven stuitert. Wanneer het kind ouder wordt, zal het begrijpen dat voorwerpen niet verdwijnen. Zodra er een bal onder een tafel rolt, begrijpt het kind dat deze aan de andere kant eronder vandaan komt. De pedagogisch medewerkers ondersteunen de kinderen door het aanbieden van activiteiten waarbij de kinderen worden uitgedaagd om na te denken, of het uitvoeren van kleine opdrachjes. Daarnaast biedt de pedagogisch medewerker oorzaak-gevolg speel materiaal aan, dit is materiaal dat beweegt, rolt of omvalt, zoals blokken en ballen. Ook puzzels en vormenstoven is een bron voor stimulans in de ontwikkeling.

Lucia wordt naar de kinderopvang gebracht door haar moeder. De pedagogisch medewerker Daria neemt haar mee naar binnen. Lucia is verdrietig en wil naar haar moeder toe. Daria gaat samen met Lucia bij het raam zitten. “Dag moeder van Lucia, tot vanmiddag!” zegt Daria en ze zwaait naar de moeder van Lucia. Lucia doet Daria na en zwaait naar haar moeder en roept “Daahaag!”. Ze laat nog een traantje en gaat spelen met haar favoriete knuffel.

- **2,5 tot 4 jaar:** Peuters snappen al beter waarvoor bepaalde materialen dienen en hebben al een beter inzicht in welke acties tot bepaalde gevolgen kunnen leiden. Zo leren zij vooraf na te denken voor zij iets doen en schatten in wat handelingen voor gevolg kunnen hebben, terwijl een dreumesen leren welke gevolgen er zullen komen door het te doen en te ervaren. Daarnaast ontwikkelen peuters een geweten en begrijpen dat sommige dingen niet mogen. Echter wint het enthousiasme om het toch te doen het vaak nog van de regel. Peuters zijn enorm leergierig en willen dan ook graag het ‘‘Waarom’’ van alles weten, waar de vele en welbekende ‘‘Waarom-vragen’’ dan ook vandaan komen. Ze gaan op ontdekkingsstocht en breidden de kennis die zij reeds hebben opgedaan uit met nieuwe informatie en handelingen. Tot slot leren peuters net als dreumesen door te imiteren en gebruiken hierin hun fantasie. De pedagogisch medewerker ondersteunen de kinderen door in gesprek te gaan, kleine vraagstukken voor te leggen, activiteiten aan te bieden en opdrachtjes te geven. Daarnaast biedt zij stimulerende materialen aan, zoals fantasierijk speelmateriaal, puzzels en denkspelletjes zoals memorie.

Bij het cake bakken gaan de kinderen tellen hoeveel eieren en bloem er in de kom moeten. De pedagogisch medewerker telt samen met de kinderen de eieren en laat de kinderen nog eens zelf natellen.

2.5 Creatieve ontwikkeling

- **0 tot 1 jaar:** De baby is vooral aan het ontdekkend leren. Hij wil alles zien, voelen, horen en ruiken. Het is hierbij dan ook belangrijk dat dit aangeboden wordt in de kinderopvang. Wij laten de baby verschillend materiaal voelen en ondersteunen de baby daarbij. Bijvoorbeeld door meel en zand voor de baby te zetten en samen te voelen. De baby ontdekt gaandeweg dat je erin kan slaan of vegen.

De pedagogisch medewerker gaat bij de baby zitten en scheurt gekleurd papier. De baby ziet dit en probeert dit ook. Samen gaan ze het papier scheuren. Later plakken ze dit op een vel papier.

- **1 tot 2,5 jaar:** Het ontdekkend leren blijft een belangrijke manier om onder andere de creatieve ontwikkeling te stimuleren. Wij laten het kind ontdekken en onderzoeken wat de mogelijkheden zijn. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind hierbij door mee te gaan in de ideeën die het kind heeft. Ook biedt zij verschillende mogelijkheden aan en biedt ze verschillend materiaal aan.

De pedagogisch medewerker zet een aantal dozen neer in het midden van de kamer. De kinderen gaan ernaartoe en bekijken het. Een paar minuten later zitten ze in de dozen en doen ze alsof ze met de ‘auto’ weg gaan.

- **2,5 tot 4 jaar:** De kinderen kunnen beter benoemen wat ze willen en kunnen meedenken in wat zij willen maken. Bijvoorbeeld een auto van een schoendoos. De pedagogisch medewerker ondersteunt de kinderen en biedt ze uitdaging. De kinderen hebben vaak een verrassende kijk op bepaalde dingen en willen het uitproberen. De pedagogisch medewerker zal meer vanaf de zijkant toekijken.

Er wordt een themahoek gemaakt over de boerderij. De pedagogisch medewerker vraagt aan de kinderen wat ze kunnen gebruiken in de themahoek. Een kind komt met het idee om van wc-rollen een koe te maken. Hiermee gaan ze aan de slag.

3. Piramide

Binnen onze kinderopvang werken we met het VVE-programma Piramide. Dit is een erkend voorschools programma, gericht op het stimuleren van meerdere ontwikkelingsgebieden (taalontwikkeling en ontluikende geletterdheid, denkontwikkeling en ontluikend rekenen, motorische en creatieve ontwikkeling, persoonlijke, sociale en emotionele ontwikkeling).

Door het gebruik van deze, uit wetenschappelijk onderzoek effectief gebleken, methode, geven we kinderen binnen kinderopvang Kiekeboe een goede basis waarop ze kunnen voortborduren binnen het basisonderwijs.

De leidraad van het Piramide programma bestaat uit twaalf jaarlijks terugkerende projecten. Een aantal voorbeelden: 'Ik en jij', 'Wonen', 'Kleding' en 'Ziek en gezond'. Ieder project staat zo'n drie tot vier weken centraal in de groep. In de praktijk betekent dit dat het project bewust in activiteiten verwerkt wordt die de pedagogisch medewerkers aanbieden aan de kinderen. Hierbij wisselen de pedagogisch medewerkers activiteiten met de hele groep af met activiteiten voor een klein deel van de groep of individuele kinderen.

Ook tijdens het vrije spel van de kinderen keert het project terug. Dit komt omdat de groepsruimte spelenderwijs steeds meer in het teken komt te staan van het project. Er is een themahoek, de verkleedkleden worden aangepast en in de leeshoek liggen extra prentenboeken. Ook komt de groep steeds meer vol te hangen met creaties van de kinderen.

Ieder project wordt rustig opgebouwd volgens de 4 stappen die Piramide hanteert, namelijk: oriënteren, demonstreren, verbreden en verdiepen. Een belangrijk kenmerk van het programma Piramide is het werken met een vast dagritme; met voor de kinderen herkenbare en zichtbare dagritme kaarten wordt in de ochtend de dag doorgenomen zodat kinderen precies weten hoe deze eruit komt te zien.

4. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competentie

Mensen zijn sociale wezens en al vanaf het allereerste begin zie je dat kinderen al interesse hebben in elkaar. Als er onderzoek naar wordt gedaan, zien we meestal dat baby's veel meer kunnen dan tot nu toe werd verondersteld. Naarmate de kinderen ouder worden wordt er steeds meer bewust contact met elkaar gezocht. Ze hebben plezier met elkaar, sluiten vriendschappen, ze maken ruzie en ze maken het weer goed. Dat is belangrijk omdat kinderen op deze manier zich de sociale regels eigen maken. Ze leren sociale vaardigheden zodat ze zelfvertrouwen en eigenwaarde ontwikkelen en straks in staat zijn goed mee te komen in een maatschappij die steeds meer van ze vraagt.

- **0 tot 2,5 jaar:** Baby's imiteren het gedrag van anderen. Wanneer de pedagogisch medewerker een vrolijk gezicht laat zien, probeert de baby dit na te doen. Het imiteren begint niet gelijk na de geboorte. Het is belangrijk om de baby aandacht te geven en hierop aan te passen. De baby leert hierdoor te reageren op de ander.

Tijdens het interactief voorlezen betreft de pedagogisch medewerker de baby bij het boekje. Ze praat tegen de baby en wijst plaatjes aan in het boek. Ze reageert hierbij op de baby. Zo wordt de band tussen de pedagogische medewerker en het kind versterkt.

- **1 tot 2,5 jaar:** Ook de kinderen van 1 tot 2,5 jaar imiteren wat zij zien. De pedagogisch medewerker is zich hiervan bewust. Tijdens een gesprek met het kind laat de pedagogisch medewerker de juiste uitdrukking zien. Bijvoorbeeld ze laat zien dat ze vrolijk is en het kind doet dit na en is ook vrolijk.

Gijs pakt het speelgoedpaardje van Noa en gaat daarmee zelf spelen. Noa begint te huilen. Silvia, de pedagogisch medewerker, ziet dit gebeuren en loopt naar Noa. Ze troost Noa en loopt samen met haar naar Gijs. Ze gaat op ooghoogte van Gijs zitten en zegt "Gijs, ik zie dat jij ook graag met een paardje wilt spelen. Hier heb ik een paardje voor jou, want met dit paardje is Noa aan het spelen" ze geeft Gijs een ander paardje. Gijs geeft het paardje dat hij van Noa gepakt had aan de Silvia. Noa krijgt haar eigen paardje terug en gaat terug naar het speelkleed.

- **2,5 tot 4 jaar:** In deze tijd ontdekken de kinderen dat vriendschappen leuk zijn en leren ze met elkaar te spelen. De pedagogisch medewerker brengt kinderen bij elkaar om samen te spelen. Ze leren conflicten op te lossen en rekening met elkaar te houden.

Samen met de kinderen gaat de pedagogisch medewerker een cake bakken. Tijdens het cake bakken raken de kinderen in gesprek over hoe ze cake gaan versieren en wat ze er allemaal op willen. De kinderen besluiten om de wielen van de bus van karton te maken. De pedagogisch medewerker de kinderen een compliment over hoe ze dit besloten hebben.

4.1 Sociale vaardigheden

Kinderen imiteren elkaar en volwassenen. De pedagogisch medewerkers spelen daarop in door zelf het voorbeeldgedrag te laten zien en op een positieve manier te reageren wanneer een kind voorbeeldgedrag laat zien. Kinderen leren hierdoor om rekening te houden met elkaar, elkaar te troosten, elkaar te helpen en conflicten op te lossen.

4.2 Vriendschappen

Vriendschap tussen kinderen is waardevol en speelt een belangrijke rol in het leven van het kind. Vriendschappen geven plezier, bieden emotionele veiligheid en heeft positieve invloed op de sociale competenties en het gevoel van eigenwaarde. Vriendschap ontwikkelt zich tussen kinderen die vaak niet meer dan 6 maanden leeftijdsverschil hebben met dezelfde interesses.

De pedagogisch medewerker van Kiekeboe is in haar gedrag een belangrijk voorbeeld voor de kinderen. De pedagogisch medewerker zorgt voor een positieve groepsfeer, luistert naar de kinderen en brengt kinderen met elkaar in contact maar complimenteert ook sociaal gewenst gedrag. We leren kinderen dat iedereen erbij hoort en dat onderlinge verschillen ons

leven zo mooi maken. We hebben oog voor ieder kind en zijn talenten en door het aanbieden van allerlei verschillende soorten activiteiten de sociale ontwikkeling te stimuleren.

Voorbeeld: De pedagogisch medewerker loopt naar de speelhoek waar gezellig gespeeld wordt door twee kinderen. De pedagogisch medewerker benoemt dat ze het fijn vindt dat er zo goed samen gespeeld wordt.

4.3 Botsingen

Uit onderzoek van Elly Singer en Dorian de Haan is naar voren gekomen dat 2-3-jarigen gemiddeld 6 meningsverschillen, 5 kleine botsinkjes en 1 flinke ruzie hebben. De meeste conflicten duren maar kort en lossen zichzelf op. Kinderen leren:

1. Dat er rekening gehouden moet worden met de wensen van andere kinderen.
2. Sociale en morele regels kennen en aanvoelen wat in een bepaalde situatie 'handig' en 'effectief' is om te gebruiken.
3. Van zich afbijten, inschikken en oplossingen zoeken die voor iedereen aanvaardbaar zijn.

De pedagogisch medewerker van kinderopvang Kiekeboe is in haar gedrag een belangrijk voorbeeld voor de kinderen. De pedagogisch medewerker zorgt voor een positieve groeps sfeer, luistert naar de kinderen en brengt kinderen met elkaar in contact. Kinderen worden niet alleen gelaten in het groepsgebeuren. Als kinderen ouder worden gaan ze steeds meer onderlinge verschillen ervaren en hun onderlinge prestaties met elkaar vergelijken. We leren kinderen dat iedereen erbij hoort en dat onderlinge verschillen ons leven zo mooi maken. We hebben oog voor ieder kind en zijn talenten en door het aanbieden van allerlei verschillende soorten activiteiten de sociale ontwikkeling te stimuleren.

Zoals al eerder benoemd ontstaan er in samenspel ook conflicten. De pedagogisch medewerkers geven de kinderen in eerste instantie de kans om dit zelf op te lossen, dit is immers een bron van ontwikkelingsstimulering. Mocht de situatie voor een van de kinderen emotioneel of fysiek onveilig worden dan zal de pedagogisch medewerker wel ingrijpen.

- Conflicten tussen peuters: de pedagogisch medewerker geeft beide kinderen de kans om hun verhaal te doen, benoemt de gevoelens die ze hoort van de kinderen en vervolgens stelt zij een open vraag om de kinderen te brengen naar een oplossing 'hoe kunnen we samen verder spelen?', 'hoe kunnen wij dit oplossen zodat iedereen weer blij is'. Mochten de peuters niet zelf met oplossingen komen dan kan de pedagogisch medewerker een aantal oplossingen aanreiken, waaruit de peuters kunnen kiezen.
- Conflicten tussen dreumesen: de pedagogisch medewerker benoemt hetgeen zij ziet 'ik zie dat jullie ruzie hebben en Maaïke erg verdrietig is' vervolgens zal zij de oorzaak van het conflict benoemen en de gedragsregel die geldt 'Maaïke is erg verdrietig omdat haar speelgoed is afgepakt, wij mogen niet afpakken van elkaar, we mogen wel samen spelen'. Daarna zal de pedagogisch medewerker met oplossingen komen 'willen jullie samen spelen met de pop? Of zal ik kijken of er voor jullie beide een pop is?' Waarna zij de dreumes de kans geeft te kiezen uit een van de aangedragen oplossingen.
- Conflict tussen baby's: de pedagogisch medewerker benoemt wat zij ziet en benoemt hierbij meteen ook de regel 'Maaïke is erg verdrietig omdat haar speelgoed is afgepakt, wij mogen niet afpakken van elkaar' vervolgens komt de pedagogisch medewerker direct met een oplossing 'zullen we kijken of er ook zo mooie bal is voor jou Evy?'
- Conflicten tussen verschillende leeftijden: als er een conflict is tussen verschillende leeftijden is het noodzakelijk om goed te kijken welke van de bovenstaande richtlijnen het beste toepasbaar is in de situatie. In het algemeen wordt er op de volgende wijze begeleid door de pedagogisch medewerker; de pedagogisch medewerker benoemt hetgeen zij ziet 'ik zie dat jullie ruzie hebben en Maaïke erg verdrietig is' vervolgens zal zij de oorzaak van het conflict benoemen en de gedragsregel die geldt 'Maaïke is erg verdrietig omdat haar speelgoed is afgepakt, wij mogen niet afpakken van elkaar, we mogen wel samen spelen'. Daarna zal de pedagogisch medewerker met oplossingen komen 'willen jullie samen spelen met de pop? Of zal ik kijken of er voor jullie beide een pop is?' Waarna zij de kinderen de kans geeft te kiezen uit een van de aangedragen oplossingen. Indien er een baby betrokken is bij het conflict zal de pedagogisch medewerker verwoorden welke oplossing voor de baby het prettigst is.

5. Overdragen van waarden en normen

Als kinderen opgroeien en hun wereld groter wordt, neemt de zelfstandigheid toe. Ze gaan naar school en de sportclub en gaan steeds meer zelf een mening vormen. Kortom, ze gaan deel uitmaken van onze samenleving. We willen graag dat kinderen opgroeien en zelfstandige, actieve volwassenen worden die verantwoordelijkheid kunnen en willen nemen voor hun eigen gedrag en hun omgeving en die een positieve bijdrage leveren aan de samenleving als geheel, maar kinderen zijn nog volop in ontwikkeling en op weg naar de toekomst zijn ze ook nog gewoon baby, dreumes, peuter en kleuter. Bij kinderopvang Kiekeboe ontvangen wij kinderen van alle culturen. Waar het mogelijk is, wordt er rekening gehouden met de levensbeschouwing en achtergrond van de cultuur van het kind.

Voorbeeld: De pedagogisch medewerker laat zien dat ze haar handen wast voordat ze gaat eten. Daarna gaat ze samen met het kind de handen wassen en legt uit waarom ze de handen wassen. Zo geeft de pedagogisch medewerker het goede voorbeeld.

5.1 Participatie

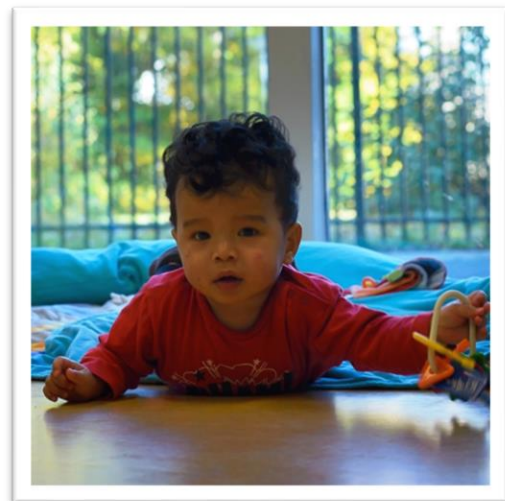
Kinderparticipatie betekent dat kinderen worden uitgenodigd en aangemoedigd om mee te denken in levensechte situaties. Als kinderen ervaren dat hun mening ertoe doet voelen ze zich gewaardeerd en trots. Het gaat er niet om dat je aan alle wensen tegemoet moet komen. Ook het onderhandelen is een belangrijke vaardigheid die kinderen hier kunnen leren. Op deze manier leren kinderen verantwoordelijkheid te nemen en fouten maken. Het geeft kinderen daadwerkelijk invloed op hun leefomgeving en dat maakt hen vaardig voor nu en later. De pedagogisch medewerkers van kinderopvang Kiekeboe geven zelf het goede voorbeeld en beseffen zich dat hun rol erg belangrijk is. Er is structuur zodat kinderen de regels leren kennen en grenzen worden respectvol, tactvol en doortastend aangegeven. Er is oog voor alle kinderen. Zo geeft de pedagogisch medewerker ruimte aan alle kinderen en geeft ze kinderen mee dat iedereen erbij hoort, ongeacht achtergrond. En wat voor de kinderen geldt, geldt ook voor pedagogisch medewerker. Er zijn onderlinge verschillen door onze eigen opvoeding en ervaringen, cultuur en etniciteit. We respecteren alle stijlen van opvoeding en gewoonten van ouders en wisselen die onderling uit. Daarbij zijn we ons steeds bewust van onze verantwoording en blijft ons Pedagogisch Beleidsplan uitgangspunt in de omgang met kinderen.

6. Waarnemen van de ontwikkeling

De pedagogisch medewerkers observeren dagelijks de kinderen en de groep. Dit is een bron van plezier, inzicht en verwondering. Bij het observeren van de individuele ontwikkeling en welbevinden van de kinderen wordt gebruik gemaakt van observatiesystemen. Om de ontwikkeling van de kinderen te kunnen volgen worden de kinderen elk half jaar doormiddel van het peuterestafette kind volgsysteem en Cito geobserveerd door de mentor. Binnen dit instrument wordt welbevinden en betrokkenheid gezien als een voorwaarde voor kwalitatieve opvang. De mentor observeer het kind op verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals de persoonlijke ontwikkeling, de sociale ontwikkeling maar ook ten aanzien van spelen en werken en redzaamheid. Hierdoor wordt er een totaalbeeld gecreëerd van de ontwikkeling van kinderen en kunnen pedagogisch medewerker achterstanden en voorsprongen tijdig opmerken. Daarnaast geeft het de pedagogisch meer inzicht in het ontwikkelingsniveau van het kind en zij de activiteiten meer aanpassen op het ontwikkelingsniveau van het kind, of op bepaalde ontwikkelingsgebieden extra stimulerende activiteiten inzetten.

6.1 Mentor

Elk kind krijgt een mentor toegewezen die direct betrokken is bij het kind, de ouder wordt hierover mondeling geïnformeerd tijdens het intakegesprek, daarnaast is hij op aanvraag aanwezig op de groep. De mentor van het kind doet ook het intakegesprek met de ouder(s). Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van het kind. Elke pedagogisch medewerker houdt de emotionele veiligheid, het welbevinden en ontwikkeling van ieder kind in de gaten, maar de mentoren volgen hun kinderen in het bijzonder. De ontwikkelingen worden gedocumenteerd in Peuterestafette en de Cito. De mentor zorgt ervoor dat de ontwikkeling gedocumenteerd wordt en voert oudergesprekken minimaal 1 keer per jaar. Dit geldt voor gesprekken over intake, ontwikkeling en overdracht naar school of naar een andere groep.

6.2 Doorlopende leerlijn basisschool en BSO

Om de overgang van onze 3-jarigen zo voorspoedig te laten verlopen, staan wij in contact met verschillende basisscholen en BSO in de buurt. Voordat het kind gaat wennen aan de basisschool (dit geldt ook voor de buitenschoolse opvang) wordt er een afspraak gemaakt met de ouders. De ouders ontvangen tijdens het gesprek het kind volgsysteem Peuterestafette en wordt er toestemming gevraagd om informatie over het kind door te geven aan de basisschool. De basisschool kan naar informatie over het kind vragen. Doorstroom van kinderen van de peutergroep naar de kleutergroep komt ook makkelijker tot stand door de goede samenwerking. Bij de overgang van peutergroep naar kleutergroep wordt er behalve 'koude overdracht' (overdracht, met toestemming van ouders, op papier of digitaal) ook gedacht aan een goede 'warme overdracht'. Een gesprek tussen aankomend docent van de kleuterklas en een pedagogisch medewerk(st)er, met toestemming van ouders, is hier het meest belangrijk in.

Als het kind na schooltijd ook een BSO gaat bezoeken, vindt er ook overdracht plaats naar de BSO. Als BSO en kdv in één locatie gehuisvest zijn, blijft het dossier op de locatie en wordt er mondeling informatie overgedragen. Als het kind naar een Kiekeboe BSO gaat die elders gehuisvest is, gaat het dossier mee naar de andere locatie en wordt er indien wenselijk mondeling toegelicht. In andere gevallen (naar een andere opvang instelling) gebeurt dit door het toesturen van het overdrachtsformulier met toestemming van ouders.

6.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. In de meeste gevallen doorlopen kinderen de ontwikkeling zonder problemen of achterstanden. Echter kan het voorkomen dat een kind opvallend gedrag vertoont of achterblijft in zijn ontwikkeling. Doordat de pedagogisch medewerkers de kinderen nauwlettend volgen door middel van de observatie systemen en de kinderen daarnaast gedurende de dag observeren in de signalen die zij afgeven, kunnen eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling tijdig worden gesignaleerd en opgepakt. Tijdige signalering maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Bij het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling, doorlopen de pedagogisch medewerkers de volgende stappen:

1. Signaleren van opvallend gedrag: de pedagogisch medewerkers van Kiekeboe houden de kinderen gedurende de dag nauwlettend in de gaten, pikken signalen op en reageren hier op een passende wijze op. Wanneer signalen ons zorgen laten maken, worden deze in kaart gebracht en met de vaste collega's besproken. Indien de zorgen blijven dan worden de zorgen laagdrempelig gedeeld met de ouders. Ouders krijgen zo de kans om mee te denken en eventueel een verklaring te geven voor bepaalde opvallende signalen die het kind af geeft. Wanneer er geen verklaring is voor het opvallende gedrag van het kind, blijft de pedagogisch medewerker het kind volgen in zijn of haar ontwikkeling.
2. Observaties doornemen en nogmaals observeren: wanneer niet duidelijk is wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, worden allereerst de eerder samengestelde observaties doorgenomen. Wanneer blijkt dat hier onvoldoende in naar voren komt wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, kan de pedagogisch medewerker besluiten om nogmaals te observeren. Er kan dan gebruik gemaakt worden van ongestructureerd observeren, waarin het gedrag van het kind en de signalen die het afgeeft objectief worden beschreven. Deze observatie zal vervolgens besproken worden in een oudergesprek, waarin de kind ontwikkeling met daarin opvallende gedragingen en signalen besproken worden met de ouders.
3. Eventueel inwinnen anoniem advies: na de signalen en gedragingen duidelijk in beeld te hebben gekregen door middel van een observatie kan een pedagogisch medewerker ervoor kiezen om naast advies te vragen van de leidinggevende ook anoniem advies te vragen van een externe organisatie zoals MEE, logopedist of ouder kind teams. Zij kunnen eventueel handvaten bieden en adviseren in het bespreekbaar maken van het opvallende gedrag.
4. Oudergesprek en plan van aanpak: door middel van een gesprek met de ouders worden de zorgen omtrent de ontwikkeling van het kind besproken en wordt gezamenlijk gewerkt naar een plan van aanpak. Het is van belang om dit ook echt gezamenlijk met de ouders te doen en de hen hier een inbreng in te laten hebben, op deze manier werken zowel de ouders als kinderopvang Kiekeboe op één lijn en voelen zich betrokken bij het plan van aanpak. Het kind ontvangt extra ondersteuning op dat gebied waarin hij of zij het nodig heeft. Dit kan door de pedagogisch medewerkers op de groep én door ouders zelf thuis uitgevoerd worden.
5. Eventueel inschakelen externe hulp: mocht het plan van aanpak niet het gewenste effect hebben, dan kan ervoor gekozen worden om (in overleg met de ouders en de leidinggevende) externe hulp in te schakelen zoals een logopedist of ouder kind centra. Deze externe deskundige kan het betreffende kind eventueel observeren op de groep en de pedagogisch medewerkers en ouders voorzien van handvatten in de omgang met en aanpak van de bijzondere ontwikkeling. Hiervoor dienen ouders echter wel eerst toestemming te geven. Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode, zoals deze beschreven staan in ons beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast kunnen ouders doorverwezen worden naar professionele hulp, waarna de hulpvraag in het thuisfront zal worden behandeld.

Wanneer pedagogisch medewerkers dit stappenplan doorlopen, stellen zij de directie en de pedagogisch coach hiervan op de hoogte. Zo kunnen zij het verloop van het doorlopen van het stappenplan volgen en monitoren en waar nodig ondersteuning bieden in bijvoorbeeld het observeren van het betreffende kind, het laagdrempelig bespreken van de signalen met de ouders, het voeren van het oudergesprek, het opstellen van een plan van aanpak en het inschakelen van of doorverwijzen naar professionele hulp.

7. Ouderbetrokkenheid

Een goede relatie tussen ouders en kinderopvang Kiekeboe is van groot belang voor het kind. Een gedeelde zorg vraagt om goede afspraken. Het is belangrijk om elkaar op de hoogte te stellen van dat wat het kind heeft meegemaakt. Ouders en de leidsters zijn zo beter in staat het kind te begrijpen.

7.1 Overdracht

Graag vernemen de pedagogisch medewerkers 's morgens hoe het gegaan is met de kinderen en of er bijzonderheden zijn. Andersom vertellen de pedagogisch medewerkers hoe het met het kind is gegaan als de ouders hen komen halen. Er wordt altijd in het kort verteld welke activiteiten de kinderen hebben gedaan. Pedagogisch medewerkers zullen zich uitnodigend opstellen en staan open voor feedback van ouders. De breng- en haalmomenten kunnen soms wat druk zijn. Mocht er behoefte zijn om in alle rust een gesprek met elkaar te voeren, dan kan hier een aparte afspraak voor worden gemaakt. De pedagogisch medewerkers maken hier graag tijd voor.

7.2 Uitwisselen van informatie

Kiekeboe staat voor een goede communicatie met ouders. Het is zelfs een randvoorwaarde om de opvang van kinderen goed te laten verlopen. Communicatie vindt plaats door kiekeboe als organisatie richting medewerkers, ouders en de oudercommissie. Wij maken voor de communicatie gebruik van verschillende communicatiemiddelen: mondelinge communicatie, email, website, oudergesprekken, telefoon en (nieuws)brieven. De informatie kan gaan over het individuele kind, de stamgroep, bijzondere activiteiten of de organisatie.

7.3 Oudercontacten

Naast de dagelijkse overdracht zijn er nog een aantal oudercontact momenten.

Evaluatiegesprek:

Zes weken na het intakegesprek is er een mogelijkheid voor een evaluatiegesprek waarin we bespreken hoe het wennen is verlopen voor het kind en ouders. De gesprekken zijn vooral gericht op het welbevinden van zowel het kind als de ouder.

Tien-minuten gesprekken:

Kiekeboe heeft de zgn. 10 minuten gesprekken waarin er jaarlijks in een oudergesprek dieper wordt ingegaan op de ontwikkeling van het kind. Hierbij wordt bijvoorbeeld gekeken naar: spel, fijne en grove motoriek, cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling en de vragen van ouders. Het gaat om het algehele welbevinden van het kind. In dit gesprek krijgen ouders informatie over de ontwikkeling van hun kind. Het gesprek vindt plaats met de mentor na aanleiding van de ingevulde observatiesystemen.

8. Kinderopvang Kiekeboe informatie

8.1 Stamgroep

Op kinderopvang Kiekeboe zijn er twee stamgroepen. De babygroep heeft 8 kinderen van 6 weken tot 2 jaar en de peutergroep heeft 16 kinderen van 2 tot 4 jaar. Elke stamgroep heeft zijn eigen ruimte met diverse materialen, speelhoeken en groepssamenstelling. De pedagogisch medewerkers werken actief aan een positief groepsgevoel, zodat kinderen zich veilig en geborgen voelen in de groep met de andere kinderen en plezier hebben met elkaar.

Groep:	Leeftijd kinderen	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
Babygroep	0-2 jaar	8	2
peutergroep	2-4 jaar	16	2

8.2 Activiteiten buiten de stamgroep

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteiten. Bij Kinderopvang Kiekeboe erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

1. Tijdens buitenspelen. Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. Kinderopvang Kiekeboe beschikt over een eigen buitenspeelruimte die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerker spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.
2. Uitstapjes. Om de wereld in het echt te ontdekken is het goed om ook uitstapjes te ondernemen. Dit kunnen wandelingen zijn in de buurt en met zijn alle naar de supermarkt voor een boodschap tot een uitstapje naar een kinderboerderij of een park. Een vooropstaand feit is dat uitstapje ten alle tijden veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er ten alle tijden voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen.
3. Activiteiten op andere groep. Bij bijzondere activiteiten zoals het voorleesontbijt kan het kind de stamgroep verlaten en de activiteiten volgen op de andere stamgroep.
4. Tijdens het open deuren beleid. Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Zo kan een peuter even op bezoek bij zijn baby zusjes en kan een dreumes op veilige wijze kennis maken met de peutergroep en de peuters. Aan het open deuren beleid zijn wel enkele regels verbonden, namelijk:

Tijdens open deuren beleid:

Bij Kinderopvang Kiekeboe wordt per dag gekeken of er open deuren beleid wordt aangeboden. Afhankelijk van het activiteitenprogramma maar ook de groepssamenstelling zullen de pedagogisch medewerkers in overleg het open deuren beleid aanbieden. Het open deuren beleid kan worden aangeboden tussen 10.30 – 12.00 en tussen 15.30 – 17.00. Een belangrijk uitgangspunt is dat kinderen ten alle tijden op de eigen groep eten en slapen, om deze reden zijn er slechts gezette tijden waarom het open deuren beleid wordt aangeboden

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep.

Ruimte waar kinderen zouden kunnen spelen bij het open deuren beleid:

De kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid, afhankelijk van de dag en de mogelijkheden, spelen op de babygroep, de peutergroep of buiten in de buitenspeelruimte.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Zoals hierboven al beschreven staat kiest de pedagogisch medewerker heel bewust om het open deuren beleid wel of niet aan te bieden. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden maar de pedagogisch medewerker opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen

hierdoor minder gewaarborgd kan worden zal zij het open deuren beleid in overleg met de pedagogisch medewerkers en de kinderen vroegtijdig afbreken. Daarnaast wordt tijdens het open deuren beleid speelmateriaal aangeboden dat voor alle aanwezige kinderen op de groep veilig is.

8.3 samenvoegen

Bij Kinderopvang Kiekeboe kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegen, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is wel toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind als stamgroep de 'A' heeft, maar op woensdag minder kinderen geplaatst worden dan de stamgroep 'B' en de stamgroep 'A' samen één groep 'A-B' vormen. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen. Bij de intake zal er schriftelijke toestemming worden gevraagd aan alle ouders voor het structureel samenvoegen. Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd. De dagranden worden beschouwd als werkwijze, er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier tevens van op de hoogte gesteld tijdens de intake.

Structureel samenvoegen bij Kinderopvang Kiekeboe:

Bij Kinderopvang Kiekeboe wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

1. Bij start van de dag voegen wij van 07:00 tot 08:00. Om 08:00 uur gaan alle kinderen naar de eigen stamgroep toe.
2. Aan het einde van de dag voegen wij samen vanaf 17:45 indien kind aantal het toelaat, hierbij voegen wij samen in de vlindergroep. Ouders dienen hiervoor geen schriftelijke toestemming te geven

Incidenteel samenvoegen bij Kinderopvang Kiekeboe:

In vakanties kan het aantal kinderen dagelijks wisselen. Er mag niet dagelijks worden bepaald dat de stamgroep wordt opgeheven. Het is echter zowel op organisatorisch als pedagogisch vlak niet wenselijk als bij een zeer laag aantal kinderen in een groep toch verplicht in de eigen groep met de daarbij behorende beroepskracht moet worden verbleven. Om deze reden inventariseert Kinderopvang Kiekeboe voor de vakantieperiode wanneer kinderen afwezig zijn. Hierdoor heeft Kinderopvang Kiekeboe de mogelijkheid om in kaart te brengen op welke dagen er sprake is van een zeer laag aantal kinderen. Aan de hand van deze inventarisatie zal Kinderopvang Kiekeboe in kaart brengen wanneer en op welke wijze de stamgroepen zullen samenvoegen. Tijdens een zeer lage bezetting (minder dan 8 kinderen) worden alle kinderen opgevangen op de peutergroep. Uiteraard wordt met het samenvoegen in vakantieperiode rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen, zo wordt bij het samenvoegen gestreefd naar het inzetten van één vertrouwde pedagogisch medewerker van de groep.

De ouders worden doormiddel van een brief vooraf geïnformeerd over welke stamgroepen worden samengevoegd, in welke stamgroepsruimte de kinderen worden opgevangen en wanneer. Dit betekent dat tijdens vakantieperiodes kinderen in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep opgevangen kunnen worden. Ouders dienen voor de specifieke datums dat er incidenteel wordt samengevoegd schriftelijke toestemming te geven.

Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen.

8.4 Dagritme

Wij vinden het belangrijk dat er een vaste regelmaat is binnen de groep. Daarom werken wij in de groepen ook met een bepaald dagritme. Voor kinderen is het belangrijk om te weten waar ze aan toe zijn, zodat ze zich veilig kunnen voelen. Daarom vinden wij het belangrijk dat er een duidelijke structuur is in het dagritme. Een vast dagritme biedt het kind houvast. Het dagritme wordt in de peutergroepen zichtbaar gemaakt d.m.v. dagritme kaarten.

Het dagritme van de jonge baby's op de babygroep

Het dagritme van de baby's is natuurlijk niet voor iedere baby gelijk, omdat iedere baby thuis ook zijn eigen ritme heeft en dat kan afwijken van Kiekeboe ritme. Bij kinderen tot 1 jaar wordt zoveel mogelijk het ritme van thuis aangehouden.

Het dagritme van de baby's ziet er globaal zo uit:

- 07.00-09.00 uur: Alle kinderen worden gebracht. Kinderen kunnen vrij spelen in de groepsruimte, box, wipstoel of gaan (afhankelijk van hun ritme) nog even slapen.
- 09.30 uur De kinderen gaan samen aan tafel, er wordt "goeiemorgen" gezongen en elk kind wordt individueel begroet. De kinderen eten fruit(hap)en drinken water/sap/thee.
- 10.00-11:00 uur De kinderen worden verschoond en gaan dan evt. naar bed. De andere kinderen gaan naar buiten of doen een activiteit.
- 11.00 uur Flessentijd; daarna een schone luier en dan spelen in de groepsruimte (box of wipstoel). De kinderen van buiten komen weer naar binnen en hun handen worden met een washandje schoongemaakt. Krijgen een schone luier en worden klaargemaakt voor bed
- 11.30 uur Kinderen vanaf 9 a 10 maanden gaan aan tafel voor een broodje. Vooraf wordt er samen "smakelijk eten" gezongen.
- 12.00 uur Eventueel slapen.
- 15:00 – 15:30 De kinderen een (baby)koekje en drinken thee/water.
- 15.00 uur Flessentijd; daarna spelen in de groepsruimte .
- 16.00-16.15 uur Alle kinderen worden nogmaals verschoond.
- 16.30-18.30 uur Ouders komen binnen om hun kind op te halen, met hen wordt de dag van het kind doorgenomen.

Het dagritme van de peutergroep (vanaf ca. 2 jaar):

Omdat structuur erg belangrijk is voor kinderen hanteren wij een vaste dagindeling. Kinderen weten op deze manier precies waar ze aan toe zijn.

- 07.00 tot 09.00 Kinderen komen binnen en kunnen vrij spelen.
- 09:00 tot 09:30 Kinderen gaan in een kring. Ze openen de dag door een goeiemorgen liedjes en benoemen de namen.
- 09.30 tot 10.00 Verschoningsronde en toiletbezoek voor wie naar het toilet wil. Daarna krijgen de kinderen vers fruit te eten en diksap/water/thee te drinken.
- 10.30 Tijd voor een activiteit (knutselen, muziek, voorlezen etc) of wij spelen buiten.
- 11.00 tot 12.00 Verschoningsronde en toiletbezoek voor wie naar het toilet wil.
Gezamenlijk eten wij bruin brood (met oa. smeerkaas, smeerworst, appelstroop of vruchtenhagel) en drinken wij halfvolle melk.
- 12.00 tot 14.30 Kinderen die een middagslaapje nodig hebben gaan naar bed.
Voor de kinderen die geen middagslaapje nodig hebben is er een rust moment.
- 14.30 tot 15.45 Verschoningsronde en toiletbezoek voor wie naar het toilet wil.
Gezamenlijk eten wij een cracker/ liga/ ontbijtkoek/ rijswafel/ soepstengel en drinken wij thee/water.
- 15.45 tot 16.30 Tijd voor een activiteit (knutselen, muziek, voorlezen etc.) of wij spelen buiten.
- 16.30 tot 18.30 Kinderen worden opgehaald. Kinderen kunnen vrij spelen.

In de zomerperiode worden er naar extra drinkmomenten ingebouwd.

8.5 Afnemen van een extra dagdeel

Bij kinderopvang Kiekeboe is het mogelijk om extra dagen af te nemen. Extra dagen dienen zo vroeg mogelijk maar in ieder geval zeven dagen van te voren te worden aangevraagd per mail of mondeling bij de leidinggevende. De leidinggevende zal kijken of het kind extra kan komen op deze dag. Het kind kan extra komen indien:

- Er plek is op de eigen stamgroep of er plek is op een andere stamgroep, voor de opvang op een andere stamgroep gedurende een extra dag dienen ouders een schriftelijk toestemmingformulier te tekenen. Onze voorkeur gaat uit naar opvang in de eigen stamgroep

Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden:

- a. De maximaal aantal toegestane kinderen van de stamgroep niet wordt overschreden
- b. De BKR niet wordt overschreden
- c. Er geen extra beroepskracht ingezet hoeft te worden

De extra dag zal in de daaropvolgende maand in rekening worden gebracht.

Daarnaast is het mogelijk om dagen te ruilen. Dagen dat het kind niet aanwezig was door ziekte of vakanties kunnen niet geruild worden. Indien er geruild wordt kan de ruiling binnen twee weken plaatsvinden (zeven dagen voor de originele opvang dag en zeven dagen na de originele opvang dag).

Het aanvragen van een ruiling dient te worden gedaan bij de leidinggevende mondeling of per mail. De leidinggevende zal kijken of het kind kan ruilen naar de gewenste dag. Het kind kan ruilen indien:

- Er plek is op de eigen stamgroep of er plek is op een andere stamgroep, voor de opvang op een andere stamgroep gedurende een ruildag dienen ouders een schriftelijk toestemmingformulier te tekenen. Onze voorkeur gaat uit naar opvang in de eigen stamgroep

Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden:

- a. De maximaal aantal toegestane kinderen van de stamgroep niet wordt overschreden
- b. De BKR niet wordt overschreden
- c. Er geen extra beroepskracht ingezet hoeft te worden

9. Wet kinderopvang en Kiekeboe

9.1 Beroepskracht-kindratio (BKR)

moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>).

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij Kinderopvang Kiekeboe:

Groep:	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
babygroep	8	2
peutergroep	16	2

9.2 Drie-uursregeling

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroepskracht kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn. In de ochtend en de middag zijn er minder kinderen aanwezig en gedurende het slaapmoment zijn er tevens minder kinderen aanwezig waardoor minder kinderen actieve aandacht nodig hebben van de pedagogisch medewerkers.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uurs regeling.

De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerker meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In de kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie-uursregeling in werking is getreden en er slechts één PM'er in het pand is, zorgen we er altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire (18+) of de leidinggevende.

Tijdens onderstaande tijden wordt er afgeweken van de BKR, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de kinderopvang is geopend van 7.00-18.30.

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	-	12:30-14:30	16:30-17:30
Dinsdag	-	12:30-14:30	16:30-17:30
Woensdag	-	12:30-14:30	16:30-17:30
Donderdag	-	12:30-14:30	16:30-17:30
Vrijdag	-	12:30-14:30	16:30-17:30

De drie uurs regeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de O.C) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

9.3 Stagiaires

Kiekeboe vindt het belangrijk om studenten die een baan in de kinderopvang ambiëren, een goede leeromgeving te bieden. Stagiaires worden bijgestaan door een vaste pedagogisch medewerker. De vaste pedagogisch medewerker begeleidt de stagiaires volgens een stagebegeleidingsplan. Stagiaires bieden ondersteuning op de werkvloer, de wijze waarop dat gebeurt hangt af van het leerjaar waarin de stagiaire zit en het niveau dat iemand volgt. De vaste pedagogisch medewerker die de stagiair begeleidt bepaalt in welke mate diegene zelfstandig ondersteunende taken mag uitvoeren. De stagiaire kan bijvoorbeeld worden ingezet voor het begeleiden van spelactiviteiten; in eerste instantie onder begeleiding van een vaste kracht en later, als zij voldoende ervaring heeft opgedaan zelfstandig. Ook kan zij worden ingezet om mede toezicht te houden op het buitenspelen. Inzet bij verzorgende taken, zoals het verschonen van luiers, het voorbereiden en geven van voeding, gebeurt in eerste instantie onder toezicht van een vaste pedagogisch medewerker. Op het moment dat de stagebegeleider en de begeleider vanuit de opleiding ervan overtuigd zijn dat de vaardigheden die hierbij noodzakelijk zijn voldoende beheerst worden, mag een stagiaire (niveau 3 of 4) deze zelfstandig uitvoeren. Uiteraard blijft er altijd een pedagogisch medewerker in de buurt om mee te kunnen kijken.

De stagiaire is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch medewerkers. De taken die een stagiaire kan uitvoeren:

Alle leerjaren pedagogisch werker:

- Pedagogisch medewerker ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten
- Ondersteunen met het creëren van een warme en veilige omgeving en voor de veiligheid van de omgeving.

Laatste leerjaar pedagogisch werker

Indien de stagiaire in het laatste leerjaar zit en indien zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag

Alle leerjaren helpende zorg en welzijn:

- Helpen met voorbereiden van activiteiten (spullen klaarzetten)
- Helpen met uitvoeren van activiteiten
- de ruimte helpen opruimen, schoonhouden en gezellig houden
- Helpen met het verzorgen van de was
- Helpen met de verzorging van de kleinste kinderen (het verschonen van de kinderen valt hier NIET onder).
- Voorbereiden en assisteren bij bijvoorbeeld fruitthap en boterham smeren.

De taken van de stagiaires verschillen per “soort” stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

- Bol- stagiaires: Naast BBL-studenten kunnen er tevens BOL-studenten stagelopen bij Kinderopvang Kiekeboe. Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stagelopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor het welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er te allen tijde een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarden:

- Een bol student mag alleen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.
- De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes.
- De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar.
- De bol student kan alleen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO).
- **BBL-stagiaires en derde leerweg studenten:** een BBL stagiaire of derde leerweg student volgt een werken- en leren opleiding. Een Derde-Leerweg opleiding kent geen vaste uren zoals een BBL of BOL stage, hierdoor is het dus flexibel en zeer geschikt voor mensen met andere bezigheden (baan, gezin). Derde-leerweg opleidingen vallen net als andere mbo-opleidingen onder de Wet Educatie beroepsonderwijs en voldoet dus aan dezelfde strenge kwaliteitseisen. Bij deze vormen van opleidingen mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%. De BBL of derde leerweg student heeft een arbeidscontract bij kinderopvang Kinderopvang Kiekeboe. BBL studenten of derde leerweg studenten van de BSO hebben een arbeidscontract van minimaal 12 uur en studenten van het kinderdagverblijf van minimaal 20 uur. Indien een BBL-stagiaire of derde leerweg student formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie.

Bij kinderopvang Kinderopvang Kiekeboe houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in de cao-kinderopvang met betrekking tot derde leerweg studenten en BBL-stagiaires:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3 jaar; * In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/SPW-4			
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/SPW-4	100%		
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW-4	100%	Nvt	Nvt

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de houder. Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaires gesproken, waar de stagiaires nog in kan groeien, alsmede waar de stagiaire zelf nog in wilt groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken en reeds gemaakte opdrachten worden geëvalueerd. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen aan de houder indien de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

9.4 Pedagogisch coach en beleidsmedewerker

Kinderopvang Kiekeboe acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogisch kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogisch beleidsmedewerker en coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van het pedagogisch beleidsplan.

Bij Kiekeboe hebben we hbo coaches werkzaam en voor de voorscholen tevens ook gemeentelijke VVE HBO coaches . Deze pedagogisch coach fungeert als spil tussen het pedagogisch beleid en de uitvoering hiervan. De coach helpt medewerkers in het signaleren van knelpunten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden en achterhaalt samen hun coachingsbehoeften. Ze stellen zelf een coachingsplan op of helpen een ander met het opstellen daarvan, met als doel de medewerkers te leren hoe zij beter of op een pedagogisch verantwoorde manier met kinderen om kunnen gaan. Ze dragen bij aan de kwaliteitsverbetering door het coachen, ondersteunen en adviseren van medewerkers bij de begeleiding van de groep kinderen (ook in complexe situaties). Het bevorderen van deskundigheid en professionele vaardigheden van pedagogisch medewerkers zodat de kwaliteit van hun werkzaamheden met de kinderen op de groepen verbetert. Elke opvangorganisatie moet per 1 januari 2019 een pedagogisch coach in dienst hebben die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling en invoering van het pedagogisch beleid en het coachen en begeleiden van de medewerkers tijdens hun werkzaamheden.

De pedagogisch coach van Kinderopvang Kiekeboe levert een bijdrage aan de totstandkoming en invoering van pedagogisch beleid. De pedagogisch coach geeft beleidsmatige adviezen en schrijft het beleid, waardoor werkinstructies en protocollen van kinderopvang Kiekeboe geoptimaliseerd en geëvalueerd worden. Zij ondersteunen en coachen de pedagogisch medewerkers bij het uitdragen van de pedagogische visie en het pedagogisch beleid. De pedagogisch coach implementeert dit beleid naar concrete situaties op de groep en coacht “on the job” de pedagogisch medewerkers en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. De pedagogisch coach- zorgt voor verbetering van de didactische en pedagogische kwaliteiten op de werkvloer en daarmee aan de ontwikkeling van kinderen. De pedagogisch coach ontwikkeld richtlijnen om de kwaliteit van kinderopvang Kiekeboe te meten en pedagogisch medewerkers te trainen. Het doel is dat de medewerkers vaardigheden mee krijgen om optimaal hoogwaardig kwaliteit te leveren op de werkvloer. De pedagogisch beleidsmedewerker en coach is gediplomeerd conform CAO kinderopvang.

Hoeveel uren moet een pedagogisch beleidsmedewerker minimaal worden ingezet:

Dit hangt af van het totaal aantal fte pedagogisch medewerkers en het aantal kindercentra. Om de verplichte ureninzet te berekenen, is een [rekentool](#) ontwikkeld. De volgende rekenregel is van toepassing: (50 uur x het aantal kindercentra) + (10 uur x het aantal fte pedagogisch medewerkers). Volgens de cao staat 36 uur per week gelijk aan één fte. De peildatum voor het aantal fte is 1 januari van elk kalenderjaar. Medewerkers die flexibel worden ingezet tellen ook mee. Op de peildatum wordt gekeken naar de gemiddelde inzet die zij de afgelopen 3 maanden hebben gehad. Op locatie is het gehele pedagogisch coachplan in te zien met daarin de aantal uren waarvoor de pedagogisch coach voor dat jaar wordt ingezet.

9.5 pedagogisch medewerkers

Alle pedagogisch medewerkers beschikken over een diploma conform kinderopvang of zijn stagiaires die formatief worden ingezet volgens de wet en regelgeving. De pedagogisch medewerkers zijn gekoppeld in het personen register kinderopvang en worden daardoor continue gescreend.

9.6 Beleid veiligheid en gezondheid

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolgen van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

9.7 vierogenprincipe

Voor kinderopvang Kiekeboe is het belangrijk dat de kinderen in een veilige en vertrouwde omgeving opgevangen worden. Gedurende de dag is de sociale controle op de medewerkers en kinderen groot.

- Het grootste gedeelte van de dag zijn er twee pedagogische medewerkers op de groep. Er zijn (bijna) altijd meerdere volwassenen in het gebouw aanwezig. Aan het begin en einde van de dag, tijdens de breng- en haalmomenten als er een pedagogisch medewerker alleen aanwezig is, is er voortdurend inloop van ouders.
- Het onvoorspelbare karakter van de haal en brengsituaties (de pedagogisch medewerker weet niet exact wanneer een ouder binnen- of langsloopt en hoeveel tegelijk etc.) verkleint het risico dat iemand zich onbespied of niet gecontroleerd zou kunnen voelen.
- Met aanwezigheid van meerdere pedagogisch medewerkers is er zicht op elkaars (pedagogisch) handelen.
- Aanwezigheid van stagiaires.
- We streven ernaar om 2 pedagogisch medewerkers op de groep aanwezig te hebben. Omdat we een kleinschalige opvang zijn, kan het voorkomen dat er weinig kinderen opgevangen worden, waardoor er maar 1 pedagogisch werker aanwezig is. Ook dan zal kinderopvang Kiekeboe aan het vierogenprincipe voldoen.
- In de opvangruimtes zijn camera's aanwezig, die continue bekeken kunnen worden door een volwassene. Door de camera's kan er ook met 1 pedagogisch werker voldaan worden aan het 4 ogen principe.

9.8 Achterwachtregeling

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet in overeenstemming met het BKR, dient er ten alle tijden een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze volwassene persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar. Bij kinderopvang Kiekeboe beschikt de achterwacht over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Bij kinderopvang Kiekeboe zijn F.Harrouni (directie) en K.Zaza (directie) zijn de achterwacht. De contactgegevens voor de achterwacht zijn bekend bij de pedagogisch medewerkers.

9.9 Oudercommissie

Oudercommissie

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen kinderopvang Kiekeboe. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij kinderopvang Kiekeboe uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement. De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van kinderopvang Kiekeboe waar de oudercommissie aan verbonden, is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie bevordert goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

Ouderraadpleging

Op het moment dat er op een kinderopvanglocatie onvoldoende leden zijn om een oudercommissie tot stand te brengen kan er gebruik gemaakt worden van ouderraadpleging. Deze alternatieve vorm van oudercommissie is alleen mogelijk op locaties met minder dan 50 kinderen. In de praktijk zal dat betekenen dat er jaarlijks een ouderavond zal worden georganiseerd. Gedurende deze avond worden ouders geïnformeerd over de gang van zaken van het kinderdagverblijf, kunnen ouders tips en ideeën aandragen, wordt het beleid waar nodig aangepast en worden alle ouders op de hoogte gesteld van de veranderingen doormiddel van een nieuwsbrief en krijgen zij de kans om advies uit te brengen.

9.10 Klachten

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor kinderopvang Kinderopvang Kiekeboe

Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die Kinderopvang Kiekeboe nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers een klacht ontstaan. Kinderopvang Kiekeboe neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Om op deze wijze de kwaliteit van de kinderopvang nog verder te verhogen.

Kinderopvang Kiekeboe onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

- **Interne klachtenregeling:** Bij voorkeur maken ouders/ verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de leidinggevende contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerd oordeel, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder. Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.
- **Externe klachtenregeling:** Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of het aanmelden van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl.

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie.

Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben.

De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.